

DÖNEM: 24

YASAMA YILI: 2

TBMM

**DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL
KURUL KARAR CETVELİ**

SAYI: 12

YAYIM TARİHİ

27/06/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararı

Karar No:12

Tarih: 21/06/2012

İçindekiler

<u>İlgili Dilekçeler ve Özetleri:</u>	3
<u>1. Giriş</u>	5
<u>2. İddia ve Talep</u>	6
<u>3. İlgili Mevzuat</u>	6
3.1. Anayasa.....	6
3.2. 04/04/1990 Tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu.....	6
3.3. Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik	7
3.4. 08/09/1983 Tarihli ve 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu	8
3.5. 04/12/1984 Tarihli ve 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun	8
3.6. Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik	9
3.7. 12/3/1982 Tarihli ve 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu	9
3.8. 13/12/1983 Tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	10
<u>4. Beyanlar</u>	10
4.1. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 27.01.2010 tarihli toplantısında: Simena Otel ve Simena Villalar Genel Müdürü Günaydın ATAR;	10
4.2. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 27.05.2010 tarihli toplantısında:.....	12
4.3. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 03.06.2010 tarihli toplantısında:.....	14
4.4. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 01.07.2010 tarihli toplantısında:.....	20
<u>5. İlgili İdarelerin Cevabî Yazıları</u>	23
5.1. Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Komisyonumuza gönderilen 20/07/2010 tarih ve B.07.0.MEG.0.03.00.00/3245-11294 sayılı yazıda;	23
5.2. İçişleri Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 28.10.2010 tarih ve B.05.0.TEF.0.00.73.03/5072 sayılı yazıda;.....	24

5.3. İçişleri Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 22.11.2010 tarih ve B.05.0.MAH.0.07.01.00/31360 sayılı yazıda;.....	26
5.4. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 26.03.2010 tarih ve B.09.0.TAU.0.17.00.00-2875 sayılı yazıda;	27
5.5. Adalet Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 30.09.2010 tarih ve B.03.0.CIG.0.00.00.05-045-03-605-2010/i266/60054 sayılı yazıda;.....	29
5.6. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 31.03.2010 tarih ve B.16.0.YİG.0.80.02.00/GN-05-67083 sayılı yazıda;	30
5.7. Sayıştay Başkanlığı Tarafından 17/07/2006 tarihli ve 5164/1 sayılı Kararı ile Komisyonumuza gönderilen “Kıyıların Kullanımının Planlanması ve Denetimi Konulu Sayıştay Performans Denetimi Raporunun Özeti” adlı çalışmada;	31
6. Usul ve Esasa İlişkin Değerlendirme	33
6.1. Denetim.....	34
6.1.1. Maliye Bakanlığı.....	35
6.1.2. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	35
6.1.3. Belediyeler, İl Özel İdareleri ve İç İşleri Bakanlığı	35
6.2. Ecrimisil Sorunu.....	36
6.3. Mülkiyet.....	38
6.4. Kıyıların Planlanması.....	39
6.5. Kıyıların Kiraya Verilmesi.....	39
Gereği Düşünüldü:	41

İlgili Dilekçeler ve Özetleri:
Karar No: 12

Tarih: 21/06/2012

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı, Soyadı, Adresi	Dilekçe Konusu
4449	Ersan YURDAER Esentepe 12. Sokak 45 Göynük Kemer/ANTALYA	Antalya ili Kemer ilçesi Göynük Beldesi kıyısının on altı turizm şirketi tarafından işgal edilmesinden şikâyetçi.
4448	Melahat DOĞANYEŞİL Feneryolu Sokak No:37 Sepaş Sitesi A-Blok Daire No:27 Kadıköy/İSTANBUL	Semiramis plajının tel örgülerle toplumun kullanımına kapatılmasından şikâyetçi.
3773	Serkan Er YILMAZ Ören Mahallesi 1. Sokak No: 1 Yumurtalık/ADANA	Adana ili Yumurtalık ilçesi kıyı şeridinin siteler tarafından tel örgüyle kapatılmasından şikâyetçi.
3597	Yaşar ŞAHİN Kuşçulu Mahallesi No:100 İlkadım/SAMSUN	Samsun ili Atakum ilçesi sınırları dahilindeki kıyı şeridindeki hukuka aykırı yapılaşmadan şikâyetçi.
3666	Günaydın ATAR Simena Hotel/Simena Villaları Çamyuva Beldesi Kemer/ANTALYA	Çamyuva beldesinde bulunan tatil turistik villalarının kıyı kullanımının tatil tesisleri tarafından engellenmesinden şikâyetçi.

1491	Güven DEMİRSAR Güzelyalı Köyü İzmir Caddesi 60. Sokak No:11 ÇANAKKALE	Mücvir alan tanımı bilinmediği için yanlış uygulamalara gidildiği ve dolayısıyla kıyı yağması gibi sorunlarla karşı karşıya kalılabileceğini belirtip çözüm önerileri getirmektedir.
2044	Zühal ÖDEN 1337 Sokak No:18 Çankaya/Konak İZMİR	Edindiği konutun 1976 yılındaki Kıyı Kenar Çizgisi Değişikliği nedeni ile yıkılma tehlikesi altında olduğunu belirtip el konulan tapulardan doğan zararın giderilmesini talep ediyor.
5579	Mehmet Oğuz ÖZTÜRK Menderes Mahallesi Milli Egemenlik Caddesi Sunguroğlu Çınar Apt. Kat.1/1 Mezitli/MERSİN	Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin uygulanmasında sorunlar yaşandığını belirterek yeni bir yönetmelik yayınlanmasını talep ediyor.
4808	Osman KAPLAN Öğretmenevleri Mah. 904 Sokak No:9 ANTALYA	Antalya Kemer ilçesi Tekirova beldesinde kıyıyı kullanma konusunda tatil siteleri arasındaki sorunlardan bahsediyor.
5558	Tayfun DURSUN Pirireis Mah. Şehit İsa Kahraman Cad. No:35/2 KARAMAN	Antalya ili Manavgat ilçesi Side beldesinde kıyıların kirletildiği ve sahilin kullanımına ilişkin engellemelerden bahsediyor.

1. Giriş

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu, 27/01/2010 tarihli toplantısında, “Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kıyılardan halkın kullanımının mevzuata aykırı olarak sınırlandırıldığı, bu sınırlamaların kaldırılması ve gerekli önlemlerin alınması ” talebini içeren -yukarıda belirtilen kişilere ait- dilekçeleri gündemine almıştır.

İçtüzüğün 116'ncı maddesi çerçevesinde yapılan usulî incelemede, dilekçelerin esastan görüşülmesine engel bir hususun olmadığı tespit edilerek esastan görüşülmesine karar verilmiştir.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu (DKGK), talep ve şikâyetlerin, halkın geniş bir kesiminin hak ve menfaatleriyle doğrudan bağlantılı yaygın ve genel sorunlara ilişkin olmasından ötürü, dilekçelerin incelenmesi, dilek ve şikâyet konularının etraflıca ele alınması ve gerekli araştırma ve değerlendirmelerin yapılması suretiyle bir karara varılmasını yerinde ve gerekli görmüştür. Bu amaçla, Bursa Milletvekili Hayrettin ÇAKMAK, Kayseri Milletvekili Ahmet ÖKSÜZKAYA ve Aydın Milletvekili Recep TANER' den oluşan bir Alt Komisyon kurulmasına ve bu alt komisyonunun araştırma ve incelemeleri sonucunda hazırlayacağı rapor doğrultusunda çalışmaların devam ettirilmesine karar verilmiştir. Ancak, seçimin yenilenmesi nedeniyle 23'üncü yasama döneminde sonuçlandırılmamıştır.

TBMM İçtüzüğü 77'inci maddesine göre seçimlerin yenilenmesi halinde kanun tasarı ve teklifleri hükümsüz sayılarak kadükleşmektedir. Seçimlerin yenilenmesi ile DKGK kararları hukuki varlıklarını korumakta ve yeni dönem Dilekçe Komisyonu eski kararlarını benimsemesi durumunda işlem kaldığı yerden devam edebilmektedir. Yine DKGK 19/10/2011 tarihli toplantısında almış olduğu karar doğrultusunda kurulan ve Balıkesir Milletvekili Ali AYDINLIOĞLU, Afyonkarahisar Milletvekili Halil ÜRÜN ve Adana milletvekili Muharrem VARLI'dan oluşan alt komisyon marifetiyle incelemiştir. Ayrıca Komisyon çalışmalarına ve Komisyon Raporu yazımına teknik katkıda bulunmak üzere Dilekçe Komisyonu Uzmanları; Yasama Uzmanı A. Haluk KURNAZ, Yasama Uzman Yardımcıları Muhammed Emin GÜZEL ile Samet ŞEREFİOĞLU görev almışlardır Alt Komisyon tarafından hazırlanan rapor, DKGK'nın 21/06/2012 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

Alt Komisyon çalışmaları kapsamında yapılan müteaddit toplantılara, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) yetkilileri, İçişleri Bakanlığı yetkilileri, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yetkilileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilileri, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü temsilcileri ile diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri katılarak görüş ve düşüncelerini beyan etmiş ve konuyu müzakere etmişlerdir. Komisyonumuz ayrıca, çalışmaları kapsamında, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla ayrıntılı ve geniş kapsamlı yazışmalar yapmış, bilgi alışverişinde bulunmuş ve bütün muhatapların görüş ve değerlendirmelerini almıştır.

2. İddia ve Talep

Dilekçelerde dile getirilen şikâyet ve taleplerin, özetle;

- Kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olmasına rağmen kullanımının özel şirketler ve tatil sitelerince duvar, çit, parmaklık, tel örgü çekmek suretiyle engellendiği,

- 04/04/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmeliklerdeki sınırlamaların belediyelerce gözetilmeyerek haksız yapılaşmaya imkân sağlandığı ve bu durumun aynı zamanda çevre kirliliğine neden olduğu,

- Kıyı mevzuatından doğan yetki ve görevlerin ilgili mülki amirliklerce ve belediyelerce yerine getirilmediği

hususlarında yoğunlaştığı görülmüştür.

3. İlgili Mevzuat

3.1. Anayasa

“A. Kıyılardan yararlanma

Madde 43- *Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.*

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.

Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkân ve şartları kanunla düzenlenir.”

3.2. 04/04/1990 Tarihli ve 3621 Sayılı Kıyı Kanunu

“Yapı Yasağı ve Kıyıda Yapılacak Yapılar

Madde 6 - *Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.*

Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz; kum, çakıl vesaire alınamaz veya çekilemez.

Kıyılara moloz, toprak, cüruf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez.

Kıyıda, uygulama imar planı kararı ile;

a) *İskele, liman, barınak, yanaşma yeri, rıhtım, dalgakıran, köprü, menfez, istinat duvarı, fener, çekek yeri, kayıkhanesi, tuzla, dalyan, tasfiye ve pompaj istasyonları gibi, kıyının kamu yararına kullanımı ve kıyıyı korumak amacıyla yönelik alt yapı ve tesisler,*

b) *Faaliyetlerinin özellikleri gereği kıyıdan başka yerde yapılmaları mümkün olmayan tersane, gemi söküm yeri ve su ürünlerini üretim ve yetiştirme tesisleri gibi, özelliği olan yapı ve tesisler,*

...

Madde 13 - *Bu Kanun kapsamında kalan alanlardaki uygulamaların kontrolü; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında ise valilikçe yürütülür. İlgili bakanlıkların teftiş ve kontrol yetkileri saklıdır.”*

Ceza Hükümleri

Madde 15- *Kıyıda ve uygulama imar planı bulunan sahil şeritlerinde duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engelleri oluşturanlara ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca oluşturulan engellerin beş günden fazla olmamak üzere belirlenen süre zarfında kaldırılmasına karar verilir. Bu süre zarfında engellerin ilgililer tarafından kaldırılmaması halinde, masrafı yüzde yirmi zammıyla birlikte kendilerinden kamu alacaklarının tahsili usulüne göre tahsil edilmek üzere kamu gücü kullanılmak suretiyle derhal kaldırılır. Kabahatin tekrarı halinde, ceza üst sınırdan verilir.*

Birinci fıkrada sayılan yerlerden kum, çakıl alanlara üçbin Türk Lirasından onbeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Birinci fıkrada sayılan yerlere moloz, toprak, cüruf, çöp gibi atık ve artıkları dökenler, atılan veya dökülen maddenin niteliğine, çevreyi kirletici ve bozucu etkisine göre Türk Ceza Kanunu, Kabahatler Kanunu veya Çevre Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkralarda sayılan fiillerin kıyının doğal yapısını bozacak bir etki meydana getirmesi halinde, daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, failleri hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Birinci fıkrada sayılan yerlerde ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapı yapan kişilere Türk Ceza Kanunu veya İmar Kanunu hükümlerine göre verilecek ceza bir kat artırılır.

İlgili kanunlarda belirtilen makamların yetkileri saklı kalmak üzere, bu maddede belirtilen idarî yaptırımlara karar vermeye mahalli mülki amir yetkilidir.”

3.3. Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (RG: 03/08/1990)

“Genel Esaslar

***Madde 5** - Kıyılar ve doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan araziler Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Kıyılar, herkesin eşit ve serbest olarak yararlanmasına açıktır.*

Kıyı ve sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.

Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.

....

Kontrol

***Madde 19** - Kıyılarda, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan alanlarda ve sahil şeritlerindeki uygulamalar ve bunların kontrolü, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bu alanlar dışında valiliklerce yürütülür.*

İlgili Bakanlıkların teftiş ve kontrol yetkileri saklıdır. Yapılan işlemlerden Bakanlığa bilgi verilir.

Kanun kapsamında kalan alanlar belediye veya valiliklerce imar mevzuatına aykırı yapılanmaların önlenmesi amacıyla sürekli denetim altında tutulur. Bu amaçla gerekli tüm önlemler valilik ve belediyelerce alınır.”

3.4. 08/09/1983 Tarihli ve 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu

“Tarihi ve Bedii Değeri Olmayan Taşınmaz Mallarla İlgili İşlemler:

***Madde 74** - Tarihi ve bedii değeri olanlar hariç Hazinesinin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.*

Ecrimisil ve Tahliye:

***Madde 75** - Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesinin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.*

Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.

Köy sınırları içerisinde yer alan Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların işgalcilerinden tahsil edilen ecrimisil gelirlerinin yüzde beşi, 442 sayılı Köy Kanununda belirlenen görevlerde kullanılmak kaydıyla, tahsilatı izleyen ay içinde bu gelirlerin elde edildiği köy tüzel kişiliği hesabına aktarılmak üzere emanet nitelikli hesaplara kaydedilir. Maliye Bakanlığı bu oranı iki katına kadar artırmaya yetkilidir.”

3.5. 04/12/1984 Tarihli ve 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun

“Kanunun Uygulama Alanı

Madde 3 - 3091 sayılı Kanun, gerçek veya tüzel kişilerin zilyet bulunduğu taşınmaz mallarla, kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerin, idari makamlar tarafından önlenmesi suretiyle tasarrufa dair güvenliği ve kamu düzenini sağlar.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan taşınmaz mallar

Madde 9 - Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan taşınmaz mallar, herkesin istifadesine açık olan denizler, göller, nehirler, tarıma elverişli olmayan yerler, kayalar, tepeler ve dağlar gibi sahipsiz şeyler ile Devlet veya bir kamu hukuku tüzel kişisi tarafından umumun yahut bir kısım halkın yararlanmasına terk ve tahsis edilen umumi yollar, köprüler, parklar, meydanlar, meralar, yaylak ve kışlaklar gibi menfaati umuma ait olan taşınmaz mallardır.”

3.6. Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik (RG: 19/06/2007)

“İşgalin devamı

Madde 88 - (1) Fuzuli şağilin işgal veya tasarruf ettiği taşınmazdan tahliyesinin herhangi bir nedenle sağlanamamış olması, aynı taşınmazdan ikinci ve müteakip defa ecrimisil istenmesine engel teşkil etmez. Ecrimisilin tahsil edilmesi, taşınmazdaki kullanımın devamı hakkını vermez.

Tahliye

Madde 89 - (1) Kiraya verilen, irtifak hakkı kurulan veya kullanma izni verilen taşınmazlardan süresi dolduğu hâlde tahliye edilmeyen, sözleşmesi feshedilen veya herhangi bir sözleşmeye dayanmaksızın fuzuli olarak işgal edilen Hazine taşınmazlarının tahliyesi; hasat sezonu, iş ve hizmetlerin mevsimlik faaliyet dönemi de dikkate alınarak defterdarlık veya mal müdürlüğünün talebi üzerine, bulunduğu yer mülki amirince en geç onbeş gün içinde sağlanarak, taşınmaz İdarece görevlendirilecek memurlara boş olarak teslim edilir.

(2) Üzerinde sabit tesis bulunan taşınmazların tahliyesinden ve teslim alınmasından sonra, eski kiracısı veya fuzuli şağıline bu tesisler kendilerine ait ise yıktırılıp enkazının en geç otuz gün içinde götürülmesi, aksi hâlde masrafları kendisinden tahsil edilmek üzere yıkım ve enkaz götürme işinin İdarece yapılacağı tebliğ olunur. Verilen bu süre sonunda tesis yıktırılıp

enkaz götürülmediği takdirde masrafları bilahare eski kiracı veya fuzuli şağilden alınmak üzere bu işlem İdarece yapılır.

(3) Men'i müdahale ve kal ile ilgili yargı kararlarının icra dairelerince, vali veya kaymakam tarafından verilen tecavüzün önlenmesi ile ilgili kararların infaz memurlarınca uygulanması sırasında gerekli olan araç, gereç ve personel kamu idarelerinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması durumunda yıkım işlemi, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilir.”

3.7. 12/3/1982 Tarihli ve 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu

Doğal Turizm Kaynaklarının Korunması ve Kullanılması

Madde 6 – *Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ve turizm merkezlerinde; Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu yararına korunmasına veya kamu yararına kullanılmasına katkıda bulunacak yapı ve tesisler, bu Kanunun 3 üncü maddesindeki belgelere sahip olmak kaydıyla, tapu kaydı aranmaksızın 8 inci maddedeki koşullara uygun olarak, imar planlarına göre yapılabilir ve işletilebilir.*

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ve turizm merkezlerinde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, bölgenin doğal ve kültürel özelliklerini bozmamak, turizm işletmelerine zarar vermemek ve imar planlarına uygun olmak ve Bakanlıktan izin almak kaydıyla kamuya yararlı diğer yapı ve tesisler yapılabilir ve işletilebilir.

Deniz, göl ve akarsular ile kıyıları, özelliklerini bozucu ve yıpratıcı şekilde kullanılamaz. Bu yerlerden kum, çakıl ve taş alınması gibi çeşitli şekillerde yararlanma 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununa göre Deniz Kuvvetleri Komutanlığının görüşü alınmak kaydıyla Bakanlığın iznine bağlıdır.”

3.8. 13/12/1983 Tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

“Milli Emlak Genel Müdürlüğü:

Madde 13 - *Milli Emlak Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:*

a) *Hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürütmek,*

b) *Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak,*

...”

4. Beyanlar

4.1. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 27.01.2010 tarihli toplantısında: Simena Otel ve Simena Villalar Genel Müdürü Günaydın ATAR;

Daha önce vermiş olduğu dilekçesinde belirttiği üzere, tesislerinin denize göre ikinci sırada bir tesis olmasından ve birinci sıradaki tesislerin haksız kullanımından ötürü, müşterisi turistlerin sahilden ve denizden yararlandırılması ile ilgili sorunlar yaşadığını ve bu konudaki mağduriyetinin giderilmesini istediğini ifade etmiştir.

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği Hukuk Başmüşaviri Şükran TEZEL;

Konuya ilişkin şikâyetlerin, kıyı ile kıyı kenar çizgisi arasındaki alanların, birincisi kamu kullanımına kapatılacak şekilde günübirlik veya kalıcı olarak işgal edilmesi, ikincisi özel mülkiyet alanına dönüştürülerek aslında kamu malı olan alanların işgal edilmesi şeklinde olmak üzere iki ana başlıkta toplandığını,

Konuya ilişkin yargı kararları bulunmasına karşın uygulamada bir takım nedenlerle söz konusu kararların uygulanması noktasında sorunlar yaşandığını,

Sahillerde şezlong ve güneşlik kullanımı ile ilgili ecrimisil uygulamasında bedellerin çok yüksek olduğunu, ancak bu konuda Bakanlar Kuruluna verilen yetki çerçevesinde çıkarılan son tebliğ ile daha memnuniyet verici bir düzen oluşturduğunu

Beyan etmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Planlama Daire Başkanı Adnan ASLAN;

Sorunun, kıyılarda günübirlik kullanım alanları belirlenmesi yolu ile Belek ve Lara örneklerinde somutlaştığı biçimiyle önlenebileceğini,

Konuya ilişkin yetki sorununa dikkat çekme hususunda, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen sınırlı kıyı alanlarında planlama yetkisini Kültür ve Turizm Bakanlığı'na vermekle birlikte, uygulama ile ilgili yetkileri il özel idareleri ile belediyelere verdiğini

Belirtmiştir.

Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü Uzmanı Ebubekir ACAR;

Kıyı alanlarının kullanımı ile ilgili iki duruma dikkat çekmekte ve hukuka aykırı kullanım ve yapılaşmaların dışında, söz konusu alanların kullanımı için, belediyeler ile protokol yapma yoluna gidilebildiğini ifade etmiştir.

İçişleri Bakanlığı'ndan Rahmi KÖSE;

Kıyı Kanunu'nun Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetki alanını ilgilendirdiğini, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanamayacağını, bu alanların haksız, hukuk dışı kullanımına karşılık idari para cezası niteliğinde ecrimisil alındığını,

3621 sayılı Kıyı Kanunu'na dayanarak çıkarılan Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin, "Kıyılarda ayrıca uygulama imar planı yapılmadan sabit olmayan duş, gölgelik, soyunma kabini aralarında en az 150 metre mesafe olmak kaydı ile 6 m²'yi geçmeyen büfe ve kirletici etkisi olmayan fosseptik yapımını gerektirmeyen seyyar tuvalet ve ahşap iskeleler yapılabilir" hükmünü düzenleyen 13'üncü maddesinin (c) bendinin yasaya aykırı olduğunu

Belirtmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Temsilcisi;

Kıyı Kanunu uygulamalarını Bakanlıklarının takip ettiğini,

Kıyı ile ilgili istisnai olarak 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nda "özel çevre koruma bölgeleri"ne ilişkin olarak Turizm Bakanlığı'nın yetkili kılındığını belirtmiş ve kıyılarda kamuya açık kullanımın istisnalarının (limanlar vd.) belirlendiği, ayrıca kavramsal açıklamalara da yer verildiği; "kıyı çizgisi", "kıyı kenar çizgisi" ve "kıyı" kavramlarının yasal düzenlemelerde esas alınan teknik tanımlarının sunulduğu,

Ecrimisil uygulamasının bir kiralama işlemi olmadığını, bu uygulamanın hak doğurucu nitelikte olmadığını, bunun esasen geçmişe dönük bir cezai yaptırım olduğunu,

Kıyılarının korunması düzeni ile ilgili olarak, kıyıda kanuna aykırı yapılaşma olması durumunda ilgili yöredeki Bayındırlık Müdürlüğünün tetkiki üzerine Bakanlık incelemesinin ardından, konunun valilik yoluyla ilgili belediyeye iletilindiğini; ancak uygulamada belediyelerin gerekli yükümlülükleri yerine getirmediği, bunun üzerine konunun tekrar İçişleri Bakanlığına intikal ettiğini; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ise, yerel yönetimler üzerinde denetim ve yaptırım yetkisi bulunmadığını, Bakanlığın ilgili kurumlara bildirimde bulunmakla yetindiğini,

Sorunun temelinde, kıyı alanlarında yapı ruhsatı ve yapı kullanım izni verme yetkisine sahip olan yerel yönetimlerin denetlenmemesinin yer aldığını,

Bakanlıklarının daha önce, Kıyı Kanunu'nda değişiklik öngören bir taslak hazırladığını, son süreçte konunun yeniden ele alınarak ilgili kurumlardan görüş alma aşamasına gelindiğini; yeni taslakta, kıyı alanlarının planlanmasında yetkilerin yeniden düzenlendiği ve yerel yönetimlerin imar yönünden denetiminin öngörüldüğünü

Belirtmiştir.

4.2. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 27.05.2010 tarihli toplantısında;

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Planlama Daire Başkanı Adnan ASLAN;

Konunun kıyıda inşa edilen turizm tesislerinin deniz tarafındaki alanın yani kamuya ait alanın kısıtlanması ile ilgili olduğunu,

Bakanlıklarına verilen yetkinin 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen sınırlar içerisinde planları onaylama olduğu,

Uygulama yetkisinin ise 3/05/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu gereği yerel idarelere verildiği, bu itibarla konunun belediyeler ve il özel idareleri tarafından değerlendirilmesi gerektiğini,

Yerel yönetimlerdeki uygulayıcı personel yetersizliği ve kanunlarda belirtilen cezai müeyyidelerin uygulanmamasının sorunun temelini teşkil ettiğini,

Plan yapıldıktan sonra tesislerin kıyı tarafında kalan, ilk 50 metre diye tabir edilen ve kamuya açık kalması gereken yerlerde özellikle otellerin, turizm tesislerinin her şey dâhil sistemini uygulaması sonucunda, haksız olarak, oraya getirilen düzenden ücret ödemediği otele girmek için veya günübirlik alan olarak tahsis edilen alanlardan yararlanmak için insanların kullanımına yönelik uygulamaların olduğu, bu uygulamaların ilk 50 metreye taşması durumunda yerel yönetimlerin cezai müeyyideleri uygulaması gerektiği, Bakanlıklarının yaptığı denetimin planı yaptıktan sonra tesisin iç alanlarıyla ilgili denetimden ibaret olduğu, Tesisin ilerisinde ya da gerisinde yapılan uygulamaların imar kanunu kapsamında olmasından

dolayı uygulayıcıların alanına girdiği ve Bakanlıklarının bu noktada bir yetkilerinin bulunmadığını,

Kanuna aykırı kullanımdan kaynaklanan bir ceza olmasına rağmen ecrimisilin bir kullanım ücreti olarak düşünüldüğü ve bu durumun hak sahipliği algısını uyandırdığı,

Kıyı kanunu kapsamında kıyı kenar çizgisinden itibaren ilk 50 metrenin kamuya ait alan olduğu, bu alanların hiçbir şekilde kiralanamayacağı ve kullanımının kısıtlanamayacağını,

İkinci 50 metrelik alanın gününbirlik olarak kullanıma açık olduğu, Bakanlıklarının yaptıkları kiralama alanlarının ikinci 50 metre ve bunun arkasındaki turizm tesis alanlarına ilişkin olduğunu,

Yerel yönetimlerin denetleme görevlerinde yeterince titiz davranmadığını,

Ecrimisilin gerçek amacına ulaşması gerektiği, ecrimisil dışında farklı cezaların uygulanabileceğini, ilk 50 metreden sonra yine kamuya açık bir yürüyüş yolu yapılırsa ittifak konusu olan yer ile kamuya açık olan yerlerin birbirinden ayrılmış olacağını, ancak bunun yeni yapılacak yerler için geçerli olabileceğini,

Planlamaları yapıp yerel yönetimlere gönderdikten sonra denetleme yetkilerinin bulunmadığını, ancak şikâyetlerin kendilerine ulaşması durumunda ihlalleri/aksaklıkları ilgili birimlere gerek yazılı gerek sözlü olarak ilettiklerini,

Bakanlar Kurulu kararıyla turizm merkezi veya kültür turizm koruma gelişim bölgesi ilan edilen yerlerde planlama yetkisine sahip olduklarını, son yıllarda planların uygulanmasıyla ilgili bir dirençle karşılaştıklarını, açılan davalarda bilirkişilerin üniversitelerden, uygulamaya yabancı kişilerden seçildiği için davaların yürütmeyi durdurmayla ya da planın iptaliyle sonuçlandığını, bilirkişilerin işin içindeki bakanlıkların temsilcilerinin de içinde bulunduğu kişilerden seçilmesi gerektiğini, merkezin her yere yetişmesinin mümkün olmaması ve yerel yönetimlerde de yeterli teknik elemanın yeterli olmamasının ciddi bir sorun teşkil ettiğini, örneğin bazı belediyelerde, gönderilen planları okuyup fen memurlarını yönlendirecek şehir plancısının bulunmadığını, yerel yönetimlerde şehir plancısı istihdamının gerekli olduğunu

İfade etmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teknik Araştırma Uygulama Genel Müdürü Osman İYİMAYA;

Kıyı ile kıyı kenar çizgisi arasında ve kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kalan alanlarda işgallerin olduğunu, bunların kamu kurum ve kuruluşları, özel tesisler ve vakıflar gibi diğer kurumlara ait olduğunu, temel problemin kurumların yetki karmaşasından kaynaklanan problemler olduğunu, 3194 sayılı İmar Kanununun 8'inci maddesinin yerel yetkililer tarafından amacı dışında kullanıldığını, bunun sonucunda ciddi sorunlarla karşılaşıldığını, Bakanlık olarak tüm Türkiye'nin kıyı kenar tespitiyle ilgili bir envanter çalışması yaptıklarını,

Kıyı kenar çizgisinin tamamlanması gereken yerlerine ilişkin araştırmalar yaptıklarını,

Türkiye'nin değişik bölgelerinde bütünleşik kıyı alan planlaması adı altında planlama çalışmalarının bulunduğunu,

Yetkilerin bir kısmının planlamayı hazırlayan Kültür ve Turizm Bakanlığında bir kısmının Çevre ve Şehircilik Bakanlığında ve bir kısmının da yerel yönetimlerin elinde olmasının kurumlar arasında iletişimi olumsuz etkilediğini ve yetki karmaşasına neden olduğunu,

Kıyılara ilişkin bir çalışma yaptıklarını, önceliklerinin denizlerdeki kıyı kenar çizgilerinin belirlenmesi olduğunu,

Genel olarak mülki idare amirlerinin son zamanlarda kanuna aykırı olarak inşa edilmiş yapıların yıkılması, tahliyesi, kaldırılması konusunda mücadele verdiklerini, özellikle TCK 184'te yapılan düzenleme sonrasında buradaki yapı ve tesislerin azaldığını gözlemlediklerini,

Kıyı kanununun yürürlüğe girdiği 1990 yılından önce kurulan kamu kurumlarının bazı ihlallerinin bulunduğunu, hukuka aykırı inşa edilmiş kaçak yapıların meşrulaştırılmasının söz konusu olamayacağı,

Kıyı kenar çizgisinin tespiti hususunda valiliklerde kıyı kenar tespiti komisyonlarının bulunduğunu, komisyonun yaptığı tespit üzerine Bakanlıklarının durumu yerinde incelediğini, Bakanlığın durumu ya aynen ya da gerekli düzeltmeleri yaparak onayladığı, uygulanması için yerel yönetimlere gönderdiklerini, bunun dışında bakanlıklarının denetim yetkisinin bulunmadığını, kamuya ait kıyılarda halkı bilinçlendiren levhaların konmasının yerinde olacağını, ayrıca ilgili kanunlarda yapılacak değişikliklerle bu konuda yeni bir düzenlemeye gidilebileceğini, bu konudaki yetki karmaşasının ortadan kaldırılması için bir yasal düzenleme yapılması gerektiğini

Belirtmiştir.

Feridun DUYGULUER (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Bakan Danışmanı) ;

Gerek ecrimisil konusunda gerekse de kıyılarla ilgili diğer konularda bir uygulama birliğinin söz konusu olmadığını, anlaşma sağlanamadığından kıyı alanlarında planlama ve imar gibi diğer konularda sorunlar çıktığını,

Ecrimisilin yasaya aykırı işgalden dolayı geriye dönük olarak alınan bir tazminat hükmünde olduğunu, İmar Kanunu'nda imar denetiminin söz konusu olmadığını, mevzuatın Çevre ve Şehircilik Bakanlığına denetim yapma izni vermediğini, oysa bu sorunların bakanlıklar arasında ortak genelgelerle çözüme kavuşturulabileceğini, ecrimisil konusunun sadece Maliye Bakanlığı ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın mevzuatlarında değişiklik yapma suretiyle çözülemeyeceğini, ecrimisil konusuna ilişkin sorunların çözümüne yönelik kısa vadede bir genelge çıkarılabileceğini, ancak uzun vadede bunun bir yasaya konu edilmesi gerektiğini, ecrimisilin birçok yasal düzenlemeye konu edildiği ve bu yüzden uygulamada sorunlara neden olabileceğini,

Sorunların çözümüne yönelik Danıştay'dan görüş alınması gerektiğini,

Turizm tesislerinin çevresine halkı bilinçlendirici levhalar konulması, bakanlığın etkili bir denetim yapma yetkisine kavuşturulması gerektiğini,

Sorunların Kıyı Kanunu veya İmar Kanunundan kaynaklanmadığını, ancak diğer özel kanunlarla kıyıların kullanımına ilişkin sınırlamaların getirildiğini, buna örnek olarak Özelleştirme Kanunundaki bazı hükümlerin gösterilebileceğini,

Mülki idare amirlerinin kıyıların denetimine ilişkin görevlerinin bulunduğunu, uygulamada bir yetki karmaşasının mevcut olduğunu, yetkilerin açık ve net bir şekilde belirtilmesi gerektiğini, performans denetimlerinin yeterince yapılmadığını, kıyıları içinde barındıran stratejik bir planlamanın bulunmadığını

İfade etmiştir.

4.3. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 03.06.2010 tarihli toplantısında;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Temsilcilerince Verilen Bilgiler;

Genelde plan yetkilerinde var olan dağınıklığın kıyı bölgelerinde daha önemli hale geldiğini, esasında imar mevzuatında bir plan hiyerarşisi öngörüldüğünü ancak üst ölçekli

planlamada sorun olduğunu, kıyı bölgelerinde üst ölçekli planlamanın ise daha önemli hale geldiğini,

Bakanlığın bu yönde çalışma başlattığını, kıyıların bütünleşik olarak planlamasına yönelik Antalya, Samsun, İskenderun ve İzmit olmak üzere dört ilde ihaleye çıktığını ve bütünleşik kıyı planlarının tamamlandığını,

Söz konusu çalışmanın İmar Kanununun 9'uncu maddesine dayanılarak yapıldığını, ayrıca bütünleşik kıyı alanı planlaması kavramına ilişkin olarak Kıyı Kanunu üzerinde de çalıştıklarını, çalışmanın gerçekleşmesi halinde kıyıların sağlıklı olarak kamu yararı doğrultusunda kullanılmasıyla ilgili çok önemli bir aşama kaydedilmiş olacağını,

Yine kıyılardan halkın serbestçe yararlanmasına ilişkin de çalıştıklarını, özellikle turizm tesislerine yönelik olarak kıyı çizgisinden itibaren yaklaşık 20-30 metrede kesinlikle kullanma izni verilmemesi, bunun ötesinde sadece Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından tahsis yapılabileceği konusunun gündemde olduğunu,

Belediyelerin kıyıları halka ayrıca kiralayabilmelerinin, belediye kanununda kıyıların kişilere veya kurumlara tahsis edilmediyse belediyelere tahsis edilmiş sayılacağına ilişkin bir madde sayesinde mümkün olduğunu, dolayısıyla konunun incelenmesi gerektiğini,

Temel sorunun ise planlamanın parçalı bir yapıda olmasından kaynaklandığını, örneğin özelleştirme idaresinin bazı yerleri özelleştirme programında olduğu için planladığını, sadece bu amaçla kruvaziyer liman kavramının Kıyı Kanuna girdiğini ancak o kıyılarda her türlü tesisin yapılabildiğini, söz konusu yetki karmaşasını çözmek için bütünleşik kıyı alanları planlamasının faydalı olacağını,

Ülkemizde ne kadar kıyı ve kıyı çizgisi olduğunun Bakanlıkça net olarak bilinmediğini ancak bu yönde bir çalışma başlatıldığını ve kıyı kenar çizgilerinin tespit edildiğini,

Turizm ile ilgili konuların Turizm Bakanlığı, ecrimisil ile ilgili konuların da Milli Emlak Genel Müdürlüğü alanına girdiğini

Belirtmişlerdir.

İçişleri Bakanlığı Temsilcilerince Verilen Bilgiler

Mülkiye müfettişlerinin üç yılda bir her ili teftiş ettiğini, teftişe gidilmeden önce teftiş rehberleri hazırlandığını, teftiş rehberlerinde mevzuatla beraber bir görev emri olduğunu, görev emrinde de özellikle hangi konuların üzerinde daha fazla durulması gerektiğine ilişkin talimatlar bulunduğunu, bu kapsamda görev emirlerinde kıyılara ilişkin talimatın da yer aldığını ve 3621 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin bir başlık açıldığını,

Söz konusu başlıkta 3621 sayılı Kıyı Kanunu çerçevesinde yapılan uygulamaların teftişinde öncelikle kıyı kenar çizgilerinin tespit edilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığına onaylatılıp onaylatılmadığı, kıyılardaki kişi ve kuruluşlarca kanuna aykırı yapı ve tesislerin yapılıp yapılmadığı, duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engellerin oluşturulup oluşturulmadığı, kıyılarda kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılıp yapılmadığı, kum çakıl vs. alınıp alınmadığı, moloz, toprak, cüruf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve atıkların dökülüp dökülmediği hususlarının ilgisine göre belediye veya valiliklerce takip edilip edilmediğinin araştırılacağı ve kıyılarda kontrol ve denetim görevinin teftişe bağlı birimler tarafından yeterli bir şekilde yerine getirilip getirilmediğinin inceleneceğinin belirtildiğini,

Mülkiye müfettişlerinin söz konusu görev emrini aldıktan sonra teftiş rehberlerinde bulunan 3621 sayılı Kıyı Kanununun uygulanmasına ilişkin hükümleri de dikkate alarak bir teftiş raporu hazırladığını, 2006 ve 2009 yıllarında özellikle kıyı bölgelerinde teftiş yapılan illerde mülkiye müfettişlerinin yapmış olduğu tespitlere dair bir rapor oluşturulduğunu, raporda bazı ilçelerde kıyı kenar çizgisinin dahi tespit edilmediğinin mülkiye müfettişleri tarafından belirtildiğini, kıyı kenar çizgileri içerisinde imara ve kıyı kanununa aykırı yapılaşmaların olduğunu, bu yapılaşmaların sayısı ve kaçının yıkıldığı kaçının yıkılmadığı, ne kadar para cezasının uygulandığı konularının da raporda bulunduğunu, mülkiye müfettişlerinin hazırladıkları raporların birini vilayete veya kaymakama bıraktığını diğerini de İçişleri Bakanlığına gönderdiğini, özellikle mülkiye müfettişlerinin bakması gereken konulara ilişkin tavsiyelerin teftiş rehberinde bulunan konulara eklenebileceğini, kıyıların yerinde denetiminin de yapıldığını, raporda valinin görevini yapıp yapmadığının belirtildiğini,

Mülkiye müfettişlerinin öncelikle kendinden önce giden müfettişin nasıl bir rapor hazırladığını, önceki rapordaki tespitlerin neler olduğu ve bu tespitlerin ne kadarının yerine getirilip getirilmediğini tespit ettiklerini, gerekirse mutlaka Bakanlığa yazarak soruşturma izni talep edildiğini,

Raporlara ilişkin takiple görevli birimin Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü olduğunu, Teftiş Kurulunun takiple ilgili bir görevi olmadığını, uygulamanın ne aşamada olduğuna ilişkin bir görevi olmadığını, sadece üç yıl sonra teftiş için gidildiğinde, teftiş rehberindeki daha önceki aksaklıkların giderilip giderilmediğine ilişkin inceleme yapıldığını,

2009 yılında Giresun, Ordu, Sinop, Yalova, Adana, Burdur, Kastamonu, Hatay, Kahramanmaraş, İzmir, Isparta, Rize vb. çeşitli illerde eksiklikler bulunduğunu, bunların rapora derç edildiğini ve ilgili valiliklere gönderildiğini, sonuçlarının ve takip edilip edilmediğinin araştırılması gerektiğini

Belirtmişlerdir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Temsilcilerince Verilen Bilgiler

Hem mülkiye müfettişlerinin hem de Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan kontrolörlerin yaptığı denetimde 3621 sayılı Kıyı Kanununun ve ilgili mevzuatın esaslarının mahallinde uygulanıp uygulanmadığı hususunun gözden geçirildiğini, bu çerçevede sadece denetime konu birimin yetkisi dâhilindeki esasların değerlendirildiğini, örneğin turizm mevzuatının gerektirdiği iş ve işlemler veya Hazine mevzuatının gerektirdiği iş ve işlemlere doğrudan girilmesinin mümkün olmayabileceğini, valiliklerin, kaymakamlıkların veya ilgili belediyelerin ya da özel idarelerin kendi yetkileri çerçevesinde yaptıkları tasarruflar veya yapmaları gerekip de yapmadıkları konusunda bir tespitin ve incelemenin olduğunu,

Müfettişlerin ve mahalli idare kontrolörlerinin yapmış olduğu denetimlerin dökümünde münhasıran 3621 sayılı Kıyı Kanununa ilişkin olarak ayrıca mahallinde yapılan soruşturma konusu olmadığını, söz konusu denetimler neticesinde denetimlerin sonucunu uygulamak zorunda olan idari organların ne tür işlem yaptığının teftiş ve tespit edilmesine yönelik çalışmanın bulunmadığını, ancak ayrıca böyle bir çalışmanın yapılıp sonucunun bildirilebileceğini,

Mülkiye Teftiş Kurulu ile bir çalışma yapmak suretiyle mülki idari amirleri için özellikle bir soruşturma istenip istenmediğinin veya görev ihmeline ilişkin bir durumun söz konusu olup olmadığının raporlardan tetkik edilebileceğini,

Mülkiye Teftiş Kurulunun yaptığı teftişlerin neticesinde 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca yapılması gereken bir iş yapılmamışsa veya tersi durum söz konusuysa bu durumun bir tenkit ve tavsiye maddesi olarak rapora derç edildiğini, belediyeler ve il özel idaresini ilgilendiren durumlarda yani münhasıran mahalli idarelere ilişkin takibin Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce yapıldığını, valiye ilişkin merkezi idarenin taşra kurumlarının temsilcisi ve genel idare amiri olarak bir tenkit ve tavsiye varsa takibin Personel Genel Müdürlüğü veya İller İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapıldığını, özel idarenin başı olarak valiyi ilgilendiren hususlarda ise takibin yine Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından yapıldığını, ortaya konan tespitin ve tenkitin muhatap olduğu idareye göre İçişleri Bakanlığı bünyesindeki bu üç birim tarafından farklı şekillerde yerine getirildiğini, her bir raporun ayrıca incelenmesi gerekebileceğini,

Mahalli idareler tarafından yapılan bir uygulamada mevzuata veya yasaya uygun olmayan herhangi bir tatbikat söz konusu olduğunda, mahalli idarelere öncelikle yasal esasların hatırlatıldığını ve hilafına hareketin cezalandırılacağı konusunda mahalli idarelerin genelge ile uyarıldıklarını, genelgeye binaen kontrol elemanlarının mahallinde yaptığı tespit veya müstakilen intikal eden şikâyetler neticesinde 4483 sayılı yasa kapsamında ilgililerin soruşturmaya tabi tutulmalarının sağlandığını,

5393 sayılı Belediye Kanununun 79'uncu maddesinde belediye tarafından deniz, akarsu ve gölden doldurma suretiyle kazanılan alanların 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuata uygun olarak kullanılma şartıyla Maliye Bakanlığı tarafından belediyelerin, büyükşehirlerde de büyükşehir belediyelerinin tasarrufuna bırakılacağı şeklinde bir hüküm bulunduğunu, söz konusu hükmün münhasıran kıyıların doldurulması ile elde edilen ve üzerine kalıcı veya geçici tesis yapılan alanlarla ilgili olduğunu, doğal olarak oluşan kıyıları kapsamadığını,

Dolayısıyla gerek 3621 sayılı Kıyı Kanunu'ndaki gerek Anayasa'daki amir hükme istinaden kıyıları konusunda bir tahsis yapılacak veya değişik şekilde kullanıma konu edilecekse, kıyıların tasarrufunun yetkilisinin öncelikle hazine, ilgili defterdarlık veya mal müdürlüğü olduğunu,

Uygulamada ise Turizm Teşvik Kanununca tahsis edilen alanlarda her ne kadar tahsisin esasında kıyının vatandaşa kapatılacağı konusunda bir hüküm bulunmasa da yatırımcının o bölümü vatandaşa kapattığını, konunun turizm mevzuatı açısından incelenmesi gerektiğini, kamu kurumlarının kullanımında olan yerlerde ise büyük oranda bu uygulamanın delindiğini ancak bazı yerlerde sıkıntının devam ettiğini,

Belediyelerin mal müdürlükleri veya defterdarlıkla yaptıkları bir tahsis veya bir fuzuli şağil gibi muamele görmek suretiyle kıyı alanını kullanıma alıp daha sonra kendileri işleterek veya kiraya vererek ikinci bir işletmeciyi araya soktuklarını, böylece yasaya tam uygun olmayan uygulamalar yapıldığını, bu durumun özel soruşturmaya konu edilip edilmediğinin incelenmediğini, ancak uyarı amacıyla bu hususun bir genelgeye konu edilebileceğini,

Öncelikli yetkinin ilgili mal müdürlüklerinde ve defterdarlıklarda olduğunu, onlarla bir muamele temin ve tesis etmeden belediyelerin kıyıları kiraya verme imkanı bulunmadığını, işin esasının bu açıdan da incelenmesi gerektiğini,

Kıyı Kanunu ile daha sonra Kıyı Kanununa istinaden yayınlanan ikincil mevzuat kapsamında biraz daha alanın genişletilerek suiistimalin söz konusu olabileceği bir düzenlemenin yaratıldığını,

Anayasanın 43'üncü maddesinde açıkça kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetileceği, kıyılarla sahil

şeritlerinin kullanım amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkân ve şartlarının kanunla düzenleneceği,

3621 sayılı Kıyı Kanununun 6'ncı maddesinde kıyıların herkesin eşit ve serbestlikle yararlanmasına açık yerler olduğu, bu alanlarda hiçbir yapı yapılamayacağı, duvar, çit vesaire engellerin oluşturulamayacağını belirtildiğini, aynı Kanununun 4'üncü maddesinde kıyıda uygulama imar planı kararıyla yapılabileceklerin istisnai olarak sayıldığını,

Aynı yönetmeliğin 13-C maddesinin ise kıyı kanununda olmayan bir istisna getirdiğini, kıyılarda ayırıcı uygulama imar planı yapılmadan sabit olmayan duş, gölgelik, soyunma kabini, aralarında en az 150 metre mesafe olmak kaydı ile 6 metrekareyi geçmeyen büfe ve kirletici etkisi olmayan fosseptik yapımını gerektirmeyen seyyar tuvalet ve ahşap iskeleler yapılabileceği, ifadesinin bir kanuni dayanağı olmadığını, kanuni dayanağı olmadığından da ceza hükümleri bölümüne bakıldığında asıl problemleri olan konunun düzenlenmediğinin görüldüğünü,

Anayasaya göre kıyılardan yararlanmanın Kanunla düzenlenmesi gerektiğini, uygulamanın kolaylaştırılması için hazırlanan yönetmelikle yasal dayanağı olmayan bir madde getirildiğini, Kıyı Kanunu'nun ceza hükümleri bölümünde 15'inci maddede, ilgili Yönetmeliğin 13-C maddesinin karşılığı olan bir madde bulunmadığını,

Ancak Kıyı Kanununda olan eksikliği giderecek başka kanun maddelerinin bulunduğunu, 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanununun 3 ve 9'uncü maddelerine göre mülki amirliklerin söz konusu alanları men ederek, ilgili kurumlara, yani Milli Emlak Genel Müdürlüğünün taşradaki birimlerine teslim etmesi gerektiğini,

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesine ve ilgili mahkeme kararlarına göre söz konusu alanlardan ecimisil alınması gerektiğini, ecimisilin Maliye Bakanlığı tarafından devlet mallarının yönetiminde bir yönetim usulü olarak kabul edildiğini, ancak ecimisilin ödenmesinin durumu yasallaştırmadığı, aksine kişinin füzuli şağil sayıldığı,

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 154'üncü maddesinin işletilebileceğini,

Bu konuda görevin Milli Emlak Genel Müdürlüğünün taşradaki birimlerine düştüğünü,

3091 sayılı Kanunun uygulanıp ilgili birim olarak mal müdürlüğüne ve defterdarlığa teslim edildikten sonra ilgili kurumun talebi üzerine cumhuriyet savcılıklarının devreye girdiğini, ecimisilin bir idari yaptırım olmasının yanı sıra suçtan zarar görenin de şikâyette bulunabileceği bir husus olduğunu, yani Milli Emlak Genel Müdürlüğünün taşradaki birimlerinin savcılığa suç duyurusunda bulunabileceğini,

Belediyelerce iş yeri ruhsatlandırması yapıldığını, kıyıların kullanımını konusundaki yetkinin Milli Emlak Genel Müdürlüğüne ait olduğunu,

İş yeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin yönetmeliğin bir iş yerinin nasıl ruhsatlandırılacağını, ruhsatlandırılan iş yerlerinin hangi esaslara uyacağını, hangi durumlarda bu ruhsatların iptal edileceğini düzenlediğini, fiilen bir belediyenin sahil şeridini işgal eden herhangi bir tesisi o hali ile ruhsatlandırmaması gerektiğini, ancak tesislerin ruhsatlandırıldıktan sonra yayılma eğilimi olduğunu, bu hukuksuzluğun engellenmesinin

belediyelerden genelge ile istenebileceğini, mevzuatta bunun zaten bulunduğunu ancak durumun yine de genelge ile düzenlenebileceğini,

Ruhsatı alan işletmelerin aldıkları ruhsatın sınırlarının farkında olduklarını, bir iş yerine ruhsat verirken 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda iş yerinden metrekare esasıyla harç alındığını, kişilerin de her m² için para ödeyerek fazlasının hukuksuzluk olduğunun farkında olduklarını, sorunun uygulamadan kaynaklandığını, ruhsatlara sınırların aşılmasına yönelik uyarı konulmasının fiiliyatta bir getirisinin olmayacağını,

Uyarıcı levhaların faydalı olması için vatandaşın öncelikle tesisin içine girerek levhayı görebilmesi gerektiğini

Belirtmişlerdir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcilerince Verilen Bilgiler

Kültür ve Turizm Bakanlığının ruhsatı tesisin içi için verdiğini, tesisin dışında yer alan ve kamuya ait olan bazı bölümlerin kullanımının sınırlandırılmasının önüne geçmek için, levhalandırma konusunun Yönetmeliğe dâhil edilerek yıldız verme şartlarına bir madde ilave edilmesiyle denetlemeye giden kontrolörlerin tesisin içindeki tüm denetlemelerini bitirdikten sonra uyarıcı levhaların olup olmadığını da denetleyebileceklerini, ihlali durumunun cezai müeyyideye bağlanması gerektiğini,

İş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen mülkün deniz tarafındaki bölümünde yer alan kamuya ait alanların kamu adına kullanılacağına dair levhaların konulmasına ilişkin bir ilave yapılabileceğini,

Tahsis yapılan yerlerin hazine ve orman arazileri olmak üzere iki türlü olduğunu, orman vasıflı arazilerin park veya yeşil alan olarak terkinin yapılamadığını, bu arazilerin mecburen Maliye Bakanlığının bilgisi dahilinde vatandaşa kiralandığını,

Çoğu bölgede alanın tamamen kapatılması durumuna rastlanmadığını, bu durumun sadece Belek ve Lara bölgesinde söz konusu olduğunu, bunların da orman tahsisi olduğunu, bu ilk 50 metre ve ikinci 50 metreyi yasa gereği terk edemediği veya devletten kiralandığı için bu alanların işgal edilmiş olabileceğini,

Denize girilemiyor dendiğini ancak Belek'te belli bir mesafede 6 veya 7 tesisin olduğu, bölümün turizm tesis alanı olarak planlandığını, bunun yanında da günöbirlik alan bulunduğunu, günöbirlik alandan da arka bantta yaşayan insanların gelerek, o bölgenin halkının denize girdiğini, sahilin, kumsalın kimsenin kullanımına kapatılması gibi bir durumun söz konusu olmadığını, günöbirlik kullanımının yanında 6 veya 7 tane yan yana otelin olduğu bölümde orman vasıflı olup da terk yapılamadığı ve vatandaşa kiralandığı için, tesislerin buraları muhafaza etmek zorunda olduğunu

Belirtmişlerdir.

4.4. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 01.07.2010 tarihli toplantısında:

Maliye Bakanlığđ Milli Emlak Genel Müdür Yardımcısı Mustafa AŞÇIOĞLU;

Kıyı Kanununun 6 ve 7'nci maddeleri ile Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik'in 13 ve 14'üncü maddelerinde belirtilen yerlerin bedeli karşılığında protokollere konu edilerek, sözleşmelere bağılı olarak Kanunda öngörölen tesislerin yapılması koşuluyla kullanılmasına izin verildiğini,

Hazineye ait tüm taşınmaz malların idaresinde Hazine Taşınmaz Mallarının İdaresi Hakkında Yönetmelik, Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, Balıkçı Barınakları Yönetmeliği ve ilgili tebliğler hükümlerine uygun olarak hareket edildiğini,

Milli Emlak Genel Müdürlüğü olarak tüm kıyıları kapsayacak şekilde kapsamlı bir denetim imkânının henüz bulunmadığını, yıllık periyodik tespitler esnasında tespit formları oluşturulduğunu ancak raporların yazılmadığını,

Tecavüzlerin bulunması durumunda TCK'nın 154'üncü maddesi uyarınca savcılığa bildirimde bulunulduğunu, ancak TCK'nın 154'üncü maddesinin kamu mallarından artık uygulanmaması nedeniyle işgallerden kaynaklı ecrimisil davalarının beraatla sonuçlandığını;

Ecrimisilin geriye dönük alındığını, ileriye dönük ecrimisil alınmasının mümkün olmadığını, çok nadir görüldüğünü ve uygulayanın hatası olduğunu,

Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile belediyeler arasında yapılan protokoller ile kıyıların; Kıyı Kanununa, Uygulama Yönetmeliğine ve İmar Planına uygun olacak şekilde belediyelere 10 yıllığına verilmesinin sağlandığını,

Sözleşmeye dayanarak gelecek için kira alındığı, sözleşme yapılmamış ve işgal durumunda olan yerler için ise, varsa şahitlerle tespit yapıp düzenlenecek tutanağa dayanarak ecrimisil alındığını,

Yönetmeliğin 13C maddesi ile ilgili olarak, sahillerdeki plaj vb. alanlarda imar planı olduğu ve imarda bu alanlarda 13C'ye göre işlem yapılacağını belirtildiğini,

Dolgu alanlarda normal kıyılara göre ilaveten liman, iskele, şamandıra, dolfen gibi başka tesisler yapılabildiğini,

Kıyı Kanunu'nun 14'üncü maddesinde kıyıda doldurma yoluyla yapılacak herhangi bir tesis için izin alınacaksa, bu konuda yetkili kurumun Maliye Bakanlığı olduğunu,

Vatandaşın daha önce mevzuata uygun şekilde satın aldığı ve üzerine bina inşa ettiği alanların tapularının, sonradan çıkarılan Kıyı Kanunu ile bedelsiz iptal edilmesinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarına uygun olmadığını ve bu nedenle tapu bedellerinin hak sahiplerine ödendiğini, işgalci olanların ise, ecrimisil ödemek zorunda kaldıklarını, 1982'den sonra çıkan kanun ve yönetmeliklerin, kamu kurumlarının sosyal ve eğitim tesisleri yapmasına izin verdiğini ancak son çıkan düzenleme ile bu yapıların yasaya aykırı hale geldiğini,

Belirtmiştir.

Milli Emlak Genel Müdürlüğünden Uzman Cüneyt ERTEKİN;

Gerek vatandaşlarla gerek belediyeyle yapılan sözleşmelerde mevzuatın gözetildiğini, ihlali halinde sözleşmenin tek taraflı feshedileceği yönünde hükümlerin öngörüldüğünü, ancak bu yolların kullanılması halinde dava prosedürünün işlediğini ve sürecin uzadığını dolayısıyla sözleşmelerde şartlar konulmuş olsa dahi uygulamada sorunlar çıktığını,

Sözleşmelerde Kıyı Kanununun gözetilerek ayrıntılı hükümlere yer verildiğini ve sözleşmelerin sıkı şartlara tabi tutulduğunu,

Kıyı şeridini şezlong yeri olarak kiraya vermediklerini, sadece şezlongları kiraya verme olanağı sağladıklarını; fakat yine de uygulamada sorunlar çıktığını, geleceğe dönük olarak ecrimisili önleme mahiyetli tebliğler çıkaracaklarını ve bu konuyu yeniden gündeme alacaklarını,

Yasal değişikliklerden önce kıyı şeridinin ihlal edildiğine yönelik Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulduklarını; ancak mahkemenin ecrimisilin ödendiği gerekçesine dayanarak beraat kararı verdiği, yasal değişikliklerden sonra suç duyurusunda bulunmadıklarını, nitekim kamu mallarının korunmasına yönelik ilgili kanunlarda idari yaptırımların öngörüldüğü ve ihlalin Türk Ceza Kanununda da yaptırıma bağlanması durumunda fiil veya işlemin iki defa cezalandırılmış olacağını ve bunun mükerrer cezalandırma teşkil edeceğini,

Türk Ceza Kanununun 154'üncü maddesini oluşturan suçun 2009 yılında yapılan değişiklik ile şikâyete tabi hale getirildiğini, "kamuya veya özel kişilere ait taşınmaz mal veya eklentileri" ifadesinin değiştirilerek "başkasına ait taşınmaz mal veya eklentileri" haline getirildiğini, suçun şikâyete tabi hale getirildiğini, ancak özellikle Akdeniz ve Ege kıyıları göz önünde bulundurulduğunda 50 bin civarında dava görülebileceğini ve bu durumun mahkemelere ciddi bir iş yükü getireceğini,

Kıyılara ilişkin yazılan dilek ve şikayet dilekçelerine çözüm olma bakımından cezaların artırılabilceğini, ecrimisil bedellerinin caydırıcı olacak nitelikte artırılabilceğini, yine fiili durumlar göz önüne alındığında kıyıya dik inen yolların artırılmasının kıyıları kapatma vakalarını önleyebileceğini,

Hukuki çözüm yolu olarak daha önce özel mülke geçen kıyıların, diğer bir ifadeyle tapulu olan kıyı kesimleri hakkında kamulaştırma kanunu hükümlerinin uygulanabileceğini, tapusuz araziler için ise idari çözüm veya güvenlik güçlerinin kullanılması gerektiğini

Belirtmiştir.

İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Başkan Yardımcısı Mehmet ERGENOĞLU;

Daha önceki yazışmalar kapsamında Mahalli idareler Genel Müdürlüğü kanalıyla bir dosyaya intikal ettiğini, kendilerine yazılan gündeme ilişkin yazı doğrultusunda bir dosya hazırladıklarını ve bunun Komisyona sunulacağını,

Teftişe ilişkin olarak kıyı mevzuatının ihlali ile ilgili belediyelerin ve valiliklerin görevlerini yapmaması karşısında soruşturma konusu yapılan dosyaların bulunduğunu ve buna ilişkin 2001-2007 listesinin Komisyona arz edildiğini, bu konuya ilişkin 32 iki adet kararın bulunduğunu, bir kısmının soruşturma izni verilmesi bir kısmının verilmemesine ilişkin olduğunu,

Kıyı mevzuatının ihlali ile ilgili İçişleri Bakanlığını ilgilendiren boyutuyla valiliklerin, belediyelerin ve kaymakamlıkların denetimi kapsamında diğer görevlerle birlikte özellikle Kıyı Kanunu ve uygulama yönetmeliğinin ihlaline ilişkin hususların varlığı hakkında bir denetim yaptıklarını, bu hususu da özel bir madde yazarak görev emrinde teftişe çıkarken müfettişlere verdiklerini,

Görev emrinde belirtilen maddede "Kıyı Kanunu kapsamında, kıyı kenar çizgisinin tespit edilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığında onaylatılıp onaylatılmadığı, kıyılarda kişi ve kuruluşlarca kanuna aykırı yapı ve tesislerin yapılıp yapılmadığı, duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulup oluşturulmadığı, kıyılarda kıyıyı

değiştirecek boyutta kazı yapıp yapılmadığı, kum, çakıl vs. alınıp alınmadığı, moloz, toprak, cüruf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülüp dökülmediği hususlarının, ilgisine göre belediye veya valiliklerce takip edilip edilmediği araştırılarak kıyılarda kontrol ve denetim görevinin teftişe tabi birimler tarafından yeterli bir şekilde yerine getirilip getirilmediği incelenecektir. ” şeklinde özel bir madde yazdıklarını,

Ağırlıklı denetimlerinin imara aykırı ya da ruhsatsız yapılarla ilgili olduğunu, seyyar nitelikte şezlonglar konusunda bir yazılarının dolayısıyla da denetimlerinin olmadığını,

30 Haziran 2011 tarihi itibarıyla Antalya ve Aydın ilinde genel teftiş başlattıklarını, yaklaşık 45 gün süreyle burada müfettişlerinin teftiş yapacaklarını, ancak ek olarak farklı talepler de varsa görev emrine ek olarak bu hususu da belirtebileceklerini, ayrıca Aydın, Muğla, Antalya illerini kapsayacak ayrı bir çalışma yaptırabileceklerini,

Müfettişin resen ön inceleme veya soruşturma yapamayacağını, onay sonrası durumun yargıya intikal ettirilebileceğini,

Bakanın onayı halinde özel bir teftiş yapılabileceğini, bu özel teftişlerin üç il göz önünde bulundurulduğunda bir aylık bir süre alabileceğini

Beyan etmiştir.

5. İlgili İdarelerin Cevabî Yazıları

5.1. Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Komisyonumuza gönderilen 20/07/2010 tarih ve B.07.0.MEG.0.03.00.00/3245-11294 sayılı yazıda;

3621 sayılı Kıyı Kanununda ve Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte belirtildiği üzere; iskele, liman, boru hattı, dolgu, dolfen, rıhtım, tersane, gemi söküm yeri, çekek yeri, kruvaziyer ve yat limanları gibi yapı ve tesislerin yapılması amacıyla bedeli karşılığında bu yapı ve tesisleri yapacak olan gerçek ve tüzel kişilere konuya ilişkin mevzuatı uyarınca ve bu mevzuatta yer alan koşulların yerine getirilmesi kaydıyla ön izin ve kullanma izni verilmesi, kıyılarda sabit olmayan duş, gölgelik, soyunma kabini, aralarında en az 150 metre mesafe olmak kaydı ile 6 m²'yi geçmeyen büfe ve kirletici etkisi olmayan fosseptik yapımını gerektirmeyen seyyar tuvalet yapılması ve bedeli karşılığında işletilmesi kaydıyla Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 81'inci maddesi uyarınca belediyeler veya mahalli idare birlikleri ile protokol düzenlenmesi, güneşlenmek ve sportif amaçlı olarak kullanılmak üzere ahşap iskele yapımı için bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilere kiralanması işlemlerinin Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olduğu,

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 81'inci maddesine dayanılarak hazırlanan protokol kapsamındaki alanların ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun olarak kullanılması kaydıyla ve çevre düzeni ile temizliğinin bizzat ilgili Belediyesince veya Mahalli İdare Birliğince denetleneceği, tecavüz olmaması için gereken önlemlerin zamanında alınacağı ve halkın ortak kullanımının kesinlikle engellenmeyeceği hususlarının taraflar arasında imza altına alındığı,

Maliye Bakanlığı merkez denetim birimlerince; mahalli teşkilat tarafından yürütülen milli emlak işlemlerinin teftişinin ve kıyılara yönelik mevzuata aykırı uygulamaların yerel ölçekte ve incelenmesi istenilen konular ekseninde denetimlerin yapıldığı, ancak denetim birimlerinin “Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile mahalli idarelerin kıyılar üzerindeki tasarruflarının Türkiye genelinde incelenmesi” konulu herhangi bir denetim faaliyetinin bulunmadığı,

Kıyı ve sahil şeritleri ile dolgu alanlarında izinsiz kullanımların tespit edilmesi halinde, bu izinsiz kullanımlardan dolayı Bakanlıklarının mahalli teşkilatınca ecrimisil tespit, takdir ve

tahsilatı yapıldığı, kıyı ve sahil şeritlerindeki haksız kullanımların Bakanlığa ihbar edilmesi halinde, ecrimisile konu edilip edilmediğine bakılmaksızın konunun mahalli birimlere iletilerek, işgalin giderilmesi konusunda gereğinin yapılmasının istenildiği,

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca kıyılarıdaki işgalleri giderme görevinin öncelikle belediyelere ve belediye sınırları dışında ilgili valiliklere ait olduğu, belediyelerden veya valiliklerden işgalin giderilmesinin talep edildiği, bu talepler kimi zaman yerine getirilirken kimi zaman da kısmen yerine getirildiği ya da taleplerin başka kurumlara iletildiği, kimi durumlarda da idari yoldan sonuç alınamadığından dava yoluna gidildiği,

Kıyılarıdaki işgaller hakkında öncelikle bu konuda özel düzenlemeler içeren 3621 sayılı Kanun ile Uygulama Yönetmeliği hükümlerinin uygulanarak işgalin ya da Kanuna veya Yönetmeliğe aykırı haksız kullanımların öncelikle ilgili belediye veya valilikçe giderilmesi gerektiği, belediye ve mücavir alan sınırları içerisindeki işgal ve kullanımlar hakkında mülki amirlerin, anılan Kanuna ve Yönetmeliğe aykırı nitelikteki işgal ve kullanımların giderilmesini ilgili belediyeden talep ettikleri,

Ecrimisilin, kamu malının haksız bir şekilde kullanılmasına meşruiyet kazandırma usulü olmadığı; kamu malının hukuka aykırı şekilde kullanılması nedeniyle işgalcilerden geçmişe dönük olarak alınan bir tazminat olduğu,

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik uyarınca ecrimisilin tahsil edilmesi, füzuli şağile kullanım hakkı vermeyeceği gibi, ikinci ve müteakip defa ecrimisil istenmesine de engel teşkil etmediği,

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapma Milli Emlak Genel Müdürlüğünün görevi olduğu,

Ülkemiz kıyılarında 2009 yılı itibariyle Bakanlıkça belediyeler veya mahalli idare birlikleriyle yapılan protokoller ile gerçek ve tüzel kişilere verilen ön izin ve kullanma izinlerine ilişkin verilerin iller bazında yazı ekinde Komisyona sunulduğu,

Kıyı, sahil şeridi ve dolgu alanlarına yapılan müdahalelerin ve haksız kullanımların önlenememe sebeplerinin başında; bu konudaki görev ve yetkinin bir çok kurum veya makama dağıtılmış olmasının geldiği,

Yasal düzenlemelerle; kurum veya makamların gerek denetime gerekse işgallerin giderilmesine ilişkin görev ve yetkilerinin daha açık ve net bir şekilde düzenlenmesinde yarar bulunduğu, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ve Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında kalan alanlardaki uygulamaları kontrol etmekle görevli belediyelerin teknik imkânsızlıklar ve kamu kurumları arasındaki koordinasyonsuzluklar sebebiyle işgalleri önlemek ve gidermek konusunda sıkıntılar yaşadığı, kıyılara yönelik işgallerin ve kanuna aykırılığı tespit edilen ihlallerin giderilmesi amacıyla valilikler bünyesinde karar almaya yetkili özel birimlerin oluşturulmasının uygun olacağı,

Kıyı kenar çizgisi içerisinde (kıyıda) bina inşa etmek vs. şeklinde yapılan işgallerin kaldırılabilmesi ve tapularının iptali amacıyla Hazinece açılan davalar sonucu tapuları iptal edilen kişilerin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaatı ve mülkiyet hakkının ihlali gerekçesiyle tazminata hükmedildiği, devletin sorumluluğu ve güvencesi altında şahıslara tapusu verilen bu taşınmazların kamulaştırılması ya da ilgililerine tazminat ödenmesi

konusunda mevzuatta hüküm bulunmadığından, kıyıda kalan özel mülkiyete konu olan taşınmazlara ilişkin olarak bu aşamada işlem yapılamadığı

Belirtilmiştir.

5.2. İçişleri Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 28.10.2010 tarih ve B.05.0.TEF.0.00.73.03/5072 sayılı yazıda;

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümleri çerçevesinde, Mülkiye Teftiş Kurulu tarafından valilikler ve kaymakamlıklar ile belediyelerin iş ve işlemlerinin teftiş edilmekte olduğu ve denetlendiği, Teftişlerin Mülkiye Müfettişlerince, Başkanlıklarınca hazırlanan Teftiş Rehberleri esas alınarak yapıldığı, bu bağlamda, konuyla ilgili kuruluşlar olan Valilik, Kaymakamlık ve Belediyelerin Teftiş Rehberlerinde, 3621 sayılı Kıyı Kanunu ile ilgili hususlara yer verildiği, ayrıca, her yıl uygulanan Yaz ve Kış Teftiş Görev Emirlerinde, müfettişlerce özellikle dikkate alınması gereken konuların belirtildiği, bu çerçevede, bahse konu görev emirlerinde, teftiş sırasında müfettişler tarafından 3621 sayılı Kıyı Kanunu ile ilgili hususların da özellikle dikkate alınması gerektiğinin belirtildiği, bu doğrultuda, mülkiye müfettişlerinin teftişleri sırasında kıyı mevzuatına ilişkin olarak tespit ettikleri eksiklikler ve hatalı uygulamalar ile bunlara ilişkin önerilere yer verdiklerini,

Mülkiye Müfettişlerinin, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde, valiler, kaymakamlar ve belediye başkanları ile bu kuruluşların diğer personeli hakkında görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen eylemlerle ilgili olarak, Bakanlığın emri veya onayı üzerine, araştırma ve gerekiyorsa ön inceleme yaptığını; bu ön incelemeler sonucunda düzenlenen raporlara istinaden, yetkili idari mercilerin “soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi” yönünde karar ittihaz ettiklerini,

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 4’üncü maddesinin 3 ve 4’üncü fıkralarında “Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur. Üçüncü fıkradaki şartları taşımayan ihbar ve şikâyetler Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikâyette bulunana bildirilir. Ancak iddiaların, sıhhati şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde ad, soyadı ve imza ile iş veya ikametgâh adresinin doğruluğu şartı aranmaz...” hükmünün yer aldığı, dolayısıyla, ancak bu Kanun hükmünde belirtilen şartları taşıyan ihbar ve şikâyetlerle ilgili olarak ön inceleme yapılmasının mümkün olduğu; bu şartları taşımayan ihbar ve şikâyetlerin işleme konulmaması gerektiği,

178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13’üncü maddesi hükmüyle, “Devletin Hüküm ve Tasarrufundaki Yerlerin İdaresi’nin Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğüne ait bir görev olduğu,

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 6’ncı maddesi hükmüyle ise “Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ve turizm merkezlerinde; Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu yararına korunmasına veya kamu yararına kullanılmasına katkıda bulunacak yapı ve tesislerin imar planlarına göre yapılabilmesi ve işletilmesinin öngörüldüğü,

4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 12’nci maddesi hükmüyle “2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile turizm bölge, alan ve merkezlerinin tespiti, ilânı ve bu yerlerin plânları konusunda Bakanlığa verilen görev ve yetkileri yürütmek”, “tarihî, kültürel ve turistik potansiyellerin geliştirilerek sektörel kalkınma içinde kullanılması amacıyla, sınırları Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenmek üzere, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri oluşturmak, bu sınırlar dâhilinde plânlı gelişimi sağlamak için her ölçekte plân yapmak, yaptırmak, kültür ve turizm gelişim bölgelerine yatırımları yönlendirmek ve yatırım yapmak” ve “turizm yatırım

ve işletmelerinin belgelendirme işlemlerini yürütmek” görevlerinin Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüne tevdi edildiği,

Kıyılarının idaresi ve kamu yararına kullanılması konusunun; yalnızca Bakanlıklarının, valilik ve kaymakamlıkların, il özel idarelerinin ve belediyeleri ilgilendiren bir konu olmayıp; Maliye Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının da bu konuda görev ve sorumluluklarının bulunduğu,

Kıyı mevzuatının uygulanmasında karşılaşılan sorunların ve bunların çözülmesi hususunun yalnızca belirli kamu kurumlarınca değil; konuyla ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve hatta ilgili sivil toplum örgütleri tarafından, belirli bir strateji çerçevesinde ve koordinasyon içinde ele alınmasının ve değerlendirilmesinin daha uygun olacağı

Bildirilmiştir.

5.3. İşçileri Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 22.11.2010 tarih ve B.05.0.MAH.0.07.01.00/31360 sayılı yazıda;

Kamu malından idareden izin almadan veya sözleşmeye dayalı bir ilişki olmadan ve başkalarının o maldan yararlanmasını engeller biçimde özel yararlanma durumunda 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75’inci maddesi uyarınca fuzuli işgal nedeniyle ecrimisil alındığı, Danıştay 10. Dairesinin E:19920/2421 ve K: 1994/1092 kararında, “herkesin eşit yararlanma hakkını sınırlayarak, şezlong ve şemsiye konulması kumsal alanın işgali olduğu için, bu işgal nedeniyle ecrimisil istenilmesi,” gerektiğinin belirtildiği, bununla birlikte, Danıştay’ın Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kumsal alanın şemsiye ve şezlong kiralamak suretiyle işgal edilmesi nedeniyle 2886 sayılı Kanunun 75’inci maddesi uyarınca ecrimisil istenilmesine ilişkin işlemin iptali için açılan davanın temyiz incelemesinde belediyeden ecrimisil alınmayacağına dair kararının da bulunduğu, Danıştay 6. Dairesinin E:1998/865 ve K: 1999/1147 sayılı kararında, “1580 sayılı Belediye Kanununun 1’inci maddesinde belediyenin, belde ve belde sakinlerinin mahalli mahiyette müşterek ve medeni ihtiyaçlarını tanzim ve tesviye ile mükellef hükmi şahsiyet olduğu belirtilmektedir. Güneşlenen ve denize girenlere belli bir ücret karşılığında da olsa şemsiye ve şezlong kiralanması faaliyetinin toplumun kıyılardan yararlanması amacına yönelik olduğunda duraksama bulunmamaktadır. Gördüğü kamu hizmeti nedeniyle şemsiye ve şezlong kiralayan belediyenin bu faaliyetinin işgal, kendisinin de fuzuli şağil olarak nitelendirilerek ecrimisil tahakkuk ettirilmesi mümkün bulunmamaktadır.” denildiği, ayrıca 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamındaki alanlardan başkalarının yararlanmasını engelleyecek biçimde ruhsat, sözleşme ya da imtiyaz yoluyla kıyılardan özel olarak yararlanılmasının, Anayasanın 43’üncü maddesi ve Kıyı Kanununun 6’ncı maddesi ile ilgili maddelerinin birlikte değerlendirildiğinde mümkün olmadığı,

Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından kıyı alanlarının protokollerle belediyeler dahil herhangi bir tüzel veya gerçek kişiye kiralanamayacağı, kamu tüzel kişilerinin kamu hizmetinin görülmesine yönelik bir hizmetten kaynaklanan işgal eylemi durumunda ecrimisil alınmaması gerektiğinin değerlendirildiği,

Anayasanın 43’üncü maddesi gereği kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetileceği, kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartlarının kanunla düzenleneceği,

3621 sayılı Kıyı Kanununun 6’ncı maddesinde kıyıların, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık alanlar olduğu, buralarda hiçbir yapı yapılamayacağı; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamayacağı gibi genel hükümler bulunduğu, aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise bu genel hükmün istisnası olan tesislerin maddeler halinde sayıldığı, ancak Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 13/C maddesi ile Kıyı Kanununda zikredilmeyen, getirdiği istisnaları genişleten bir hükme yer verildiği, “Kıyılarda ayrıca uygulama imar planı yapılmadan, sabit olmayan duş, gölgelik, soyunma kabini, aralarında en az 150 metre mesafe olmak kaydı ile 6 metreyi geçmeyen büfe ve kirlenici etkisi olmayan, fosseptik yapımını gerektirmeyen seyyar tuvalet ve ahşap iskeleler yapılabilir.” Kıyı Kanununun ‘Ceza Hükümleri’ başlığı altındaki 15’inci

maddesine bakıldığında ilgili Yönetmeliğin 13/C fıkrasının karşılığı olan bir yaptırımının olmadığı, bu değerlendirmeler ışığında; Dilekçe Komisyonu Başkanlığına şikâyet konusu edilen olaylara yönelik olarak 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzün Önlenmesine Dair Kanunun 3 ve 9'uncu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 154'üncü maddelerinin birlikte uygulanması gerektiğinin değerlendirildiği,

İçişleri Bakanlığı tarafından her 3 yılda bir valilik, kaymakamlık ve belediye genel iş ve yürütümlerinin Mülkiye Müfettişlerince denetlendiği, denetim birimlerine verilen görev emirlerinde 3621 sayılı Kıyı Kanununun yerel yönetimlere ve mülki idare amirlerine verdiği görevlerin yerine getirilip getirilmediği hususlarının yerinde denetlendiği, herhangi bir ihmale ve suç unsuruna rastlandığında inceleme başlatıldığı, ayrıca Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan Mahalli İdareler Kontrolörlerince de belediyelerin denetlenmekte olduğu

Bildirilmiştir.

5.4. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 26.03.2010 tarih ve B.09.0.TAU.0.17.00.00-2875 sayılı yazıda;

Bakanlıklarının, 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri kapsamında kıyı ve dolgu alanlarına ilişkin imar planı tekliflerini ilgili mevzuat hükümleri uyarınca inceleyerek ve gerekli düzeltmeleri yaparak uygun olanları onayladığı; kıyının ve sahil şeritlerinin daha rasyonel ve kamu yararına uygun kullanımı için araştırmalar yaptığı; kıyıların bir bütünlük içinde ve dengeli bir biçimde kamu yararına kullanımı ve korunmasına ilişkin ilke, standart ve yöntemleri saptadığı; ilgili idarelerle birlikte planların uygulanması ve kıyıların yönetimine ilişkin özel projeler oluşturduğu ve uyguladığı; kıyı kenar tespit komisyonlarına yardımcı olduğu; kıyı kenar çizgileri tekliflerini incelediği ve uygun bulunan teklifleri onaylama iş ve işlemlerini yürüttüğü,

Kıyı alanlarına ilişkin çok fazla sayıda yasal düzenleme bulunmasından kaynaklı olarak Bakanlıklarından başka, farklı merkezi idarelerce ve yerel idarelerce de kıyı alanlarına dair denetim yetkisi bulunmakta olduğu, bu düzenlemelerin tek bir kurumda denetim konusunda ise yerel idarelerde toplanması gerektiğinin değerlendirildiği, denetime dair hususların Bakanlıklarınca yürütülen Kıyı Mevzuatına ilişkin çalışmalarda dikkate alındığı,

Ecrimisil uygulamasının Maliye Bakanlığı'na (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) bağlı ilgili defterdarlıklarca gerçekleştirilmekte olduğu,

Kıyılardaki aykırı uygulamalara ilişkin olarak gerek Belediye Başkanlıkları gerekse de Valiliklerle yazışmaların yapılmakta olduğu ve aykırı uygulamaların devamı halinde konunun İçişleri Bakanlığına intikal ettirildiği,

3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri kapsamında; Bakanlıklarının “İmar Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, kıyılar ve kıyı yapılarıyla ilgili imar, planlama ve onama işlemlerini yürütmek” gibi görev, yetki ve sorumluluklarının bulunduğu; ancak, kıyı alanlarının kullanımına ilişkin planlama, planları onaylama, görüş bildirme yetki ve görevlerinin değişik kurumlar arasında paylaşılmış olduğu, bu hususun kıyı alanlarının koruma kullanma dengesinin sağlanabilmesinin önünde önemli bir engel teşkil ettiği,

Kıyı Kanunu'nun 13'üncü maddesinde “Bu Kanun kapsamında kalan alanlardaki uygulamaların kontrolü, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında ise valilikçe yürütülür. **İlgili Bakanlıkların teftiş ve kontrol yetkileri saklıdır.**” hükmünün yer aldığı, ayrıca, ilgili mevzuat hükümlerince kıyıların denetimine ilişkin doğrudan ve dolaylı olarak diğer kurum ve kuruluşlara da görevler verildiği,

Kıyı alanlarına ilişkin diğer kurum ve kuruluşlara da verilen söz konusu doğrudan ve dolaylı yetkilerin, bir başka deyişle kıyı alanlarındaki iş ve işlemlerdeki yetki dağınıklığının; planlama anlamında kıyı alanlarına yarardan çok zarar getirdiği, bu konuya ilişkin Bakanlıklarınca yürütülmekte olan mevzuat çalışmalarında; kıyılarda çeşitli yetkilerinin bulunması sebebiyle çok sayıda kurum ve kuruluşla yapılan yazışmalardan kaynaklı zaman kaybı ve kaynak israfı; kıyıların özelliklerine göre hangi kullanımlara uygun olduğunun tespit

edilerek üst ölçekli planların üretilmesi gerektiği ve kıyıların korunmasına yönelik mevzuatın işler hale getirilmesi gerekliliğinin, en öncelikle dikkate alınması gereken hususlar olduğu,

Bakanlıklarınca, kıyı kaynaklarının; en yararlı, etkili ve dengeli bir şekilde kullanımını, korunmasını ve koordinasyonunu sağlayacak, hiyerarşik bir planlama anlayışına ulaşılabilmesi amacıyla Bütünleşik Kıyı Alanları Proje çalışmalarının başlatılmış olduğu 3621 sayılı Kıyı Kanunu gereği Kıyı Alanlarında, Bakanlıklarının 2007 yılı içerisinde başlattığı İzmit Körfezi (Kocaeli-Yalova) Kıyı Alanları Bütünsel Planlama ve Yönetim Projesi ve İskenderun Körfezi Kıyı Alanları Bütünsel Planlama ve Yönetim Projesinin onaylandığı,

Kıyıların yeni bir yaklaşım ve model çerçevesinde planlanmakta olduğu; kıyı alanlarının, sadece kıyı ve sahil şeridinden oluşan bir mekân değil, bir bölge olarak ele alınarak bölge planlama anlayışı ile planlandığı, bu konunun, kıyı alanlarının, sürdürülebilir bir yaklaşımla, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kullanımı için büyük bir öneme sahip olduğu, bu çalışmalara Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama Projesi ve devamı niteliğindeki 2023 Samsun Kıyı Planlama Strateji Belgesi'nin oluşturulması ile devam edildiği, böylece, kıyı alanlarındaki usulsüz uygulamaların önüne geçilmesinin sağlanabileceği

Bildirilmiştir.

5.5. Adalet Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 30.09.2010 tarih ve B.03.0.CIG.0.00.00.05-045-03-605-2010/i266/60054 sayılı yazıda;

25/02/2009 tarihli ve 5841 sayılı “Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” un birinci maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 154'üncü maddesinin birinci fıkrasının;

“Bir hakka dayanmaksızın *başkasına* ait taşınmaz mal veya eklentilerini malikmiş gibi tamamen veya kısmen işgal eden veya sınırlarını değiştiren veya bozan veya hak sahibinin bunlardan kısmen de olsa yararlanmasına engel olan kimseye, *suçtan zarar görenin şikâyeti üzerine* altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası verilir.” şeklinde yeniden düzenlendiği, fıkra da yer alan “kamuya veya özel kişilere ait” ibaresinin “başkasına ait” şeklinde değiştirilmiş olduğu ve söz konusu suçun şikâyete tâbi bir suç haline getirildiği,

Söz konusu **değişikliğin gerekçesinde;** “Mülkiyet hakkı; kişilerin hukuk düzeninin sınırları içerisinde, o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahip olmasıdır. Taşınmaz üzerindeki en geniş yetkileri veren aynı hak olan mülkiyet hakkının korunması, hukuk düzeninin vazgeçilmezleri arasında yer alır. Bu sebeple ceza kanunları ve bu arada Türk Ceza Kanunu, mülkiyet hakkına yönelik tecavüzleri cezalandırmaktadır.

Bu çerçevede hakkı olmayan yere tecavüz, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 154'üncü maddesinde suç olarak düzenlenmiştir.

Yine, 154'üncü maddede yapılan düzenleme ile özel mülkiyete konu olmayan ve kamu tarafından her zaman korunması mümkün ve gerekli olan taşınmazlar da kapsama alınmıştır.

Oysa ki, kamuya ait olan veya kamunun hüküm ve tasarrufu altında bulunan malların korunması, idare tarafından, kamu gücünün kullanımı ile her zaman mümkün bulunmaktadır. Öte yandan, kamuya ait taşınmazların ceza hukuku kapsamında korunmasına yönelik hükümler, ilgili kanunlarında yer almaktadır. Şöyle ki; ormanlar bakımından 6831 sayılı Orman Kanunu'nda, kıyıları bakımından 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda, köylünün ortak yararlanmasına ayrılmış, mera, harman yeri, yol ve sulak gibi taşınmaz mallar bakımından Türk Ceza Kanunu'nun 154'üncü maddesinin iki ve üçüncü fıkralarında özel düzenlemeler yer almaktadır. Bu düzenlemeler karşısında kamuya ait taşınmazlar bakımından genel bir ceza hükmünün getirilmiş olması, uygulamada tereddüt ve farklılıklara sebep olduğu gibi yukarıda değinilen idarenin sahip olduğu, aldığı karar ve tedbirleri kolluk gücüyle doğrudan uygulama imkânı karşısında gereksiz bulunmaktadır.

Buna karşılık özel mülkiyete veya özel mülkiyet hakkından kaynaklanan haklara yönelik bir saldırı durumunda bunun 'hakkı olmayan yerlere tecavüz' suçu olarak cezalandırılması suretiyle, taşınmazların korunması da zorunlu bulunmaktadır. Bu zorunluluktan hareketle yapılan değişiklikle, bir hakka dayanmaksızın başkasına ait taşınmaz malın veya eklentilerinin kısmen veya tamamen işgal edilmesi, taşınmazın sınırlarının değiştirilmesi veya bozulması yahut herhangi bir suretle hak sahibinin malından kısmen veya tamamen yararlanmasına engel olunması fiilleri şikâyet üzerine cezalandırılan bir suç olarak düzenlenmektedir." ifade edildiği.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Raporunda; "Türk Ceza Kanununun 154'üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılması öngörülen değişiklikle hakkı olmayan yere tecavüz suçunun kamu mallarına karşı işlenmesinin engellendiği ve dolayısıyla korunmasız bırakıldıkları iddia olursa da kamuya ait olan ve kamunun hüküm ve tasarrufu altında bulunan malların korunması, idare tarafından, kamu gücünün kullanılması suretiyle gerçekleştirilebilmektedir.

Kamuya ait taşınmazların ceza hukuku kapsamında korunmasına yönelik hükümler bahse konu kamu mallarına ilişkin özel kanun hükümlerinde de yer almaktadır (6831 sayılı Kanun, 3621 sayılı Kanun vb.).

Gerek Türk Ceza Kanununun 154'üncü maddesinin ikinci ve devamı fıkralarındaki istisnai hükümler, gerekse yukarıda adları zikredilen kanunlardaki özel düzenlemeler kamu mallarının korunmasız bırakılmadığını göstermektedir. Hem özel kanunlarda kamu malları için koruma amaçlı ve ceza hükmü içeren düzenlemelerin yer alması, hem de genel nitelikli Türk Ceza Kanununda düzenlemenin bulunması uygulamada bazı sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. " şeklinde ifade edildiği,

3621 sayılı Kıyı Kanunu ve **3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun** çerçevesinde, "*kamuya ait taşınmaz*" niteliğinde olup Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan kıyıların, haksız kullanımı durumunda, Türk Ceza Kanunu'nun 5841 sayılı Kanun'la değişik 154'üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen "*hakkı olmayan yere tecavüz*" suçunun oluşmayacağı, bu durumda Kıyı Kanunu veya Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun'un ilgili hükümlerinin uygulanabileceği düşünülmekle birlikte, konunun yargısal uygulamalar sonucu oluşacak Yargıtay içtihatları ile açıklığa kavuşacağı

Bildirilmiştir.

5.6. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tarafından Komisyonumuza Gönderilen 31.03.2010 tarih ve B. 16.0.YİG.0.80.02.00/GN-05-67083 sayılı yazıda;

8/09/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin yürütülmesine ilişkin hususların Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanında olduğu, anılan mevzuat çerçevesinde kıyılardaki haksız kullanımın sonlandırılmasına ve tahliye edilmesine ilişkin hususların Maliye Bakanlığı ve imar uygulamasından sorumlu ilgili yerel idaresince değerlendirilmesi gerektiği,

4957/2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri kapsamında her ölçekte planlama çalışmalarının Bakanlıkları tarafından yürütülmekte olduğu, Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri içerisinde kalan kıyı bölgelerinde 3830/3621 sayılı Kıyı Kanununa uygun olarak planlama çalışmaları gerçekleştirildiği, ancak Bakanlıklarınca onaylanan her ölçekteki planların uygulamasına ilişkin çalışmaların belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde ilgili Belediye, bu sınırlar dışında ise ilgili Valilikçe yürütüldüğü, ayrıca kıyı alanlarında planlara aykırı uygulamalar ve kullanımlara ilişkin ecrimisil alınması gibi cezai işlemlerin ise Maliye Bakanlığı ve taşra teşkilatı olan Defterdarlıkların görev alanı kapsamında kaldığı,

Bakanlıkları görev ve yetki alanı içinde bulunan Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri kıyı alanlarında 3830/3621 sayılı Kıyı Kanununa uygun olarak planlama çalışmaları yürütüldüğü, bu çerçevede kıyı bölgelerinde kıyı kenar çizgisi ve deniz arasında kalan “kıyı” tanımlı alanların tamamen kamu kullanımına açık şekilde düzenlendiği, kıyının gerisinde kalan alanlarda ise Kıyı Kanununda belirlenen sahil şeridinde yer alabilecek kullanımlar çerçevesinde düzenleme yapıldığı, ayrıca planlarda belirlenen turistik tesis alanları yanında halkın kıyıya ulaşımını sağlamak ve günübirlik ihtiyaçlarını karşılamak üzere “günübirlik tesis alanları” oluşturulduğu, ancak planların uygulanmasına, proje onayına ve yapıların ruhsatlandırılmasına ilişkin hususların ilgili yerel idaresince yürütüldüğünden plana ve yürürlükteki kıyı mevzuatına aykırı işlemlerin ilgili Belediye veya Valilikçe değerlendirilmesi gerektiği,

İmar planlarının uygulanmasına ve uygulamaların denetlenmesine ilişkin yasal yetkinin Bakanlıkları görev ve sorumluluğu kapsamında yer almadığı, Bakanlıklarınca turistik işletmelerin “Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda turizm tesislerine turizm yatırımı ve turizm işletmesi belgelerinin verilmesine, bu tesislerin yönetim, personel ve işletme özellikleri ile uymak zorunda oldukları fiziki şartlara, işletmecilik esaslarına, uygulanacak fiyat tarifelerinin hazırlanmasına ve onaylanmasına ilişkin çalışmaların yürütüldüğü,

Bakanlıklarınca “Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda turizm tesislerine yatırım ve işletme belgesinin düzenlenmekte olduğu, onaylı imar planları doğrultusunda proje onayı ve ruhsat düzenleme yetkisinin ilgili belediye ya da Valiliğe ait olduğu, bu çerçevede turizm tesislerine ilişkin ruhsat örneklerinin ilgili yerel idaresinden temin edilmesi gerektiği, kıyılardan halkın yararlanmasının engellenmesinin yürürlükteki mevzuata aykırı bir uygulama olduğundan bunun engellenmesi yönünde taahhüt almak yerine ceza mekanizmalarının işletilmesinde yarar görüldüğü,

Kıyıların, Kıyı Kanununa aykırı şekilde kullanımının engellenememesinin temelinde imar denetimi yetkisine sahip yerel idarelerin gerekli teknik eleman ve ekipmana sahip olmaması ve caydırıcı cezaların bulunmaması nedenlerinin yer aldığı

Bildirilmiştir.

5.7. Sayıştay Başkanlığı Tarafından 17/07/2006 tarihli ve 5164/1 sayılı Kararı ile Komisyonumuza gönderilen “Kıyıların Kullanımının Planlanması ve Denetimi Konulu Sayıştay Performans Denetimi Raporunun Özeti” adlı çalışmada;

Ülkemizde kıyı alanlarının kullanımının planlama, planları onaylama, bunlar hakkında görüş bildirme yetki ve görevlerinin değişik kurumlar arasında dağıldığı, ancak, kurumlar arası eşgüdümün sağlanamamasının görev-yetki çatışma ve boşluklarına, hukuki ihtilaflara yol açmakta olduğundan, planlama çalışmalarının aksadığı, plansız kullanımlara yol açıldığı,

Kıyı alanlarının planlanmasında koruma-kullanma dengesinin sağlanamadığı, kullanma amacının öne çıktığı, planlama ilkelerinin her kıyı bölgesinde aynı oluşunun, esnekliğin bulunmayışının ve planların güncellenmemesinin uygulamada sorunlar yarattığı, “kamu yararı”, “daha uygun alternatiflerin bulunmaması”, “kıyı alanının yetersizliği” gibi kıyıların daha az zarar görmesini sağlayacak kıyı dolgu kriterlerinin varlıklarının araştırılmadığı,

Kıyı alanlarında planlama ve uygulama yapılabilmesi için ilk ve zorunlu unsur olan kıyı kenar çizgilerinin kıyı kenar çizgisi tespitinde sorunlar yaşandığı,

Kıyılarda farklı kurumların değişik açılardan denetim yapmasının ve aralarında koordinasyonun sağlanamamasının denetimin etkinliğini azalttığı, aynı kıyı alanında denetim yapan kurumların, kıyı ihlallerinin giderilmesini diğerlerinden beklemekte olduğu ve bu durumun kıyı alanlarındaki usulsüz eylemlerin devam etmesine yol açtığı,

Kıyılardaki uygulamaları kontrol görevi bulunan kurumların, kıyı mevzuatı konusunda yeterli ve bilgili personele ihtiyaç duyduklarını, bir kısım belde belediyelerinin denetim yetkilerinin sınırları konusunda tereddütler yaşandığı, kıyı ihlallerinin giderilmesinde yerel idarelerin teknik açıdan da

sorunları bulunduğu, kamu kurumları arasında yardımlaşma sağlanamadığı ve bazı bölgelerde teknik imkânsızlıklar nedeniyle kıyı ihlallerinin kaldırılmadığı,

Kıyılarda düzenli denetim yapılmadığı, doğal yapıyı bozan ve usulsüz eylemler hakkında genellikle şikâyet üzerine bilgi sahibi olunması nedeniyle de bu tür eylemlerin hangi bölgelerde yoğunlaştığı, nedenleri, artma veya azalma eğilimlerinin bilinemediği, etkili önlemler almak için politika belirlenmediği, zamanında tedbirler alınmadığı, başlangıç aşamasında önlenemeyen bu tür eylemlerin sonradan kaldırılmasının son derece güç ve masraflı olduğu, bozulan doğal yapının eski durumuna getirilmesinin imkânsız bir hal aldığı,

Kıyı alanlarındaki yasal olmayan uygulamaların ecrimisil alınarak sürdürülmesinin, bu alanların yeterince korunamadığının ya da gelir elde etmek amacıyla işgallere göz yumulduğunun bir göstergesi olarak algılandığı, ecrimisil uygulamasına konu olan eylemlerin uzun yıllar devam etmekte olduğu, işgallerin genellikle kaldırılmadığı, kıyılardaki işgal eylemlerinin sadece haksız kullanım değil, birçoğunun aynı zamanda kıyının doğal yapısını da bozan eylemler olduğu, işgallerin sayı ve alan olarak artmasının, bu alandaki denetimin yetersizliği yanında, tespit edilen ecrimisil miktarlarının da caydırıcı olmadığını ortaya koyduğu,

Yalnızca özel kişi ve işletmelerin değil kamu kurum ve kuruluşlarının da kıyıları usulsüz, doğal yapıya zarar verici, eşit ve serbest yararlanmayı sınırlayıcı şekillerde kullanmakta olduğu, özellikle kıyılardaki uygulamaları denetlemekle görevli kurumların da kıyı mevzuatına aykırı uygulamalar yapmasının, kıyılardaki kullanımların denetiminde etkinliği azalttığı,

Kıyı alanlarındaki planlama yetkisini dağınık yapısından kurtaracak yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu, planlama yetkisinin, tek düzenleme çatısı altında toplanmasının uygun olacağı, planlama aşamasında görüşü alınan çok sayıdaki kurum ve kuruluş ile yapılan yazışmaların uzun bir zaman dilimine yayılmasının yarattığı zaman ve kaynak israfının önlenmesi amacıyla görüş verme durumunda olan kurum temsilci veya uzmanlarından oluşan bir kurul/komisyonunun sorunu çözebileceği,

Kıyıların korunmasına yönelik mevzuat hükümlerine işlerlik kazandırılması gerektiği, kıyı planlamasında koruma-kullanma dengesinin sağlanabilmesi için planlarda öngörülen kullanım şekillerinin doğal yapıya nasıl bir etki yapacağı, olumsuz etkilerin ne şekilde azaltılabileceği konularında çalışmaların yapılması ve önlemlerin alınması gerektiği,

Kıyı alanlarındaki uygulamaların kontrolü ile görevli olan yerel idare elemanlarına, kıyılarda hangi uygulamaların ne gibi şartlarla yapılabileceği, bu alanlarda denetimin nasıl yürütülmesi gerektiği, kıyıların doğal yapısını bozan, zarar veren usulsüz eylemlere karşı ne gibi işlemler yapılacağı konularında eğitim verilmesi ve yerel idarelerin benzer konularda uygulama birliği içinde olmasının sağlanması gerektiği,

Kıyılardaki usulsüz ve doğal yapıyı bozan uygulamaların sayısı, şekli, hangi bölgelerde yoğunlaştıkları, artma ve azalma eğilimleri, nedenlerinin tespit edilmesi gerektiği, elde edilecek verilerin ışığında önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması gerektiği, kıyı ihlallerinin başlangıç aşamasında tespit edilerek önlenmesi gerektiği,

Kıyıların doğal yapısını bozan ve zarar veren kullanımların ecrimisil veya kira uygulamalarıyla devamına izin verilmemesi gerektiği, kıyılardan herkesin eşit ve serbest yararlanma hakkını ortadan kaldıracak veya sınırlandıracak şekilde kira uygulamasına gidilmemesi gerektiği,

Kıyı mevzuatına uyulması konusunda Kamu kurumlarının da gerekli hassasiyeti göstermesinin mevcut ihlallerin kaldırılmasında iyi uygulama örneği teşkil edeceği ve kıyı alanlarındaki diğer ihlallerin önlenmesine yönelik çalışmaları olumlu etkileyeceği

Bildirilmiştir.

6. Usul ve Esasa İlişkin Değerlendirme

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu 27/01/2010 tarihli toplantısında “Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kıyılardan halkın kullanımının mevzuata aykırı olarak sınırlandığı, bu sınırlamaların kaldırılması ve gerekli önlemlerin alınması ” iddia ve talebini içeren dilekçeleri gündemine alarak görüşmüş ve gerekli araştırma ve incelemelerde bulunmak üzere Bursa Milletvekili Hayrettin ÇAKMAK Başkanlığında, Kayseri Milletvekili Ahmet ÖKSÜZKAYA ve Aydın Milletvekili Recep TANER’den oluşan bir Alt Komisyon oluşturulmasına karar vermiştir. Komisyon, dilekçeleri, konularının birbiriyle bağlantısından ve benzer içeriğe sahip olmalarından dolayı birlikte incelemiş ve karara bağlamıştır.

Yapılan usulî incelemede gündeme alınan dilekçelerin 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve TBMM İçtüzüğü’nün 115 ila 120’nci maddelerinde belirtilen koşulları taşıdığı görülmüş, dilekçelerde dile getirilen hususların geniş toplum kesimlerini ilgilendirmesi nedeniyle Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda esastan incelenmesi uygun bulunmuştur.

Komisyonumuz, gündemine aldığı dilekçeler hakkında ilgili kamu kurumlarından konuların incelenmesini ve sonuçlarının bildirilmesini istemekle beraber, talep ve şikâyet konularının genellikle arz etmesi nedeniyle konuya ilişkin kamu kurum ve kuruluşlarının yaptığı iş ve işlemleri genel olarak sorgulamayı ve bu çerçevede sonuçlar çıkarmayı uygun bulmuştur.

Alt Komisyon çalışmaları kapsamında yapılan müteaddit toplantılara, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı yetkilileri ile diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri katılarak görüş ve düşüncelerini beyan etmiş ve konuyu müzakere etmişlerdir. Komisyonumuz, ayrıca, çalışmaları kapsamında, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla ayrıntılı ve geniş kapsamlı yazışmalar yapmış, bilgi alışverişinde bulunmuş ve bütün muhatapların görüş ve değerlendirmelerini almıştır.

Türkiye Cumhuriyetinin coğrafi konumu itibarıyla üç bir yanının denizlerle kaplı olduğu düşünüldüğünde hızlı nüfus artışı, yoğun yapılaşma ve özellikle son yıllarda gelişen yerli ve yabancı turizmiyle beraber kıyıların kullanımı ve korunması hususunun özel bir önem arz ettiği görülebilmektedir. Bu doğrultuda Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 43’üncü maddesi “Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.” hükmü ile kıyıları özel bir hukuki statüyle anayasal güvenceye bağlamıştır.

Komisyonumuz, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kıyıların kullanımının hukuka aykırı olarak duvar, çit, parmaklık, tel örgü çekmek, şezlong, şemsiye vb. konulmak suretiyle engellendiğine yönelik şikâyetlerin halkın geniş bir kesiminin hak ve menfaatleriyle doğrudan bağlantılı yaygın ve genel sorunlara ilişkin olmasından ötürü, dilekçelerin incelenmesi, dilek ve şikâyet konularının etraflıca ele alınması ve gerekli araştırma ve değerlendirmelerin yapılması suretiyle bir karara varılması gerektiği kanaatine ulaşmıştır.

Dosya kapsamındaki belgeler ve ilgili kurumların açıklamaları incelendiğinde;

Müştekilerin şikâyetine konu kıyıların özel işletmelerce duvar, çit, tel örgü çekmek, şezlong, şemsiye konulmak veya özel güvenlik görevlileri tutulmak suretiyle kullanımının engellendiği,

Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şağılden haksız işgalin karşılığı olarak alınan ecrimisilin uygulamada kıyı kullanımının sınırlandırılmasının haklı gerekçesi olarak algılandığı,

Kıyı mevzuatının öngördüğü üzere kıyılarda farklı kurumların denetim yapma ve kıyı işgallerini kaldırma noktasında sorumluluğunun bulunduğu,

Kurumlar arasında eşgüdümün sağlanamaması nedeniyle yetki-görev çatışmasının ortaya çıktığı ve bu durumun denetimin etkinliğini azalttığı,

Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde, Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında kalan alanlardaki uygulamaları kontrol etmekle görevli belediyelerin teknik imkânsızlıklar ve kamu kurumları arasındaki koordinasyonsuzluklar sebebiyle işgalleri önlemek ve gidermek konusunda yetersiz kaldığı

Tespit edilmiştir.

6.1. Denetim

Kıyı işgallerinin önlenmesinin en etkili yöntemlerinden biri de yapılacak denetimlerdir. Komisyonumuzca yapılan incelemeler neticesinde söz konusu sorunun giderilmesine yönelik denetim faaliyetlerinin nicelik ve nitelik olarak son derece yetersiz oldukları anlaşılmıştır. Mevzuat ve uygulamadaki dağınıklık ve çelişkilerin yarattığı dezavantaja rağmen dilekçelerin özünü oluşturan 'kıyıların halkın serbest kullanımına kapatılmasının önüne geçilmesi' talebinin etkili denetimlerle karşılanabileceği değerlendirilmektedir.

Kıyılar konusunda üç farklı kurumun denetim yetkisi bulunmaktadır

6.1.1. Maliye Bakanlığı

Kıyılar Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler olduğu için Maliye Bakanlığı taşra birimleri tarafından kıyılardaki yapılaşma denetlenmektedir. Ancak bu denetim hem taşra personelinin yetersizliği, hem de teknik imkânsızlıklar nedeniyle, ecrimisil uygulamaları dışında bir yaptırımla karşılaşmamaktadır.

6.1.2. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının denetim işleri de taşra teşkilatı tarafından yapılmaktadır. Bu denetim adı geçen Bakanlığın kıyılar konusundaki yetkilerinden kaynaklanmaktadır. Ancak personel, araç, gereç yetersizliği gibi nedenlerle bu denetimler tam olarak yapılamadığı gibi denetimde karşılaşılan usulsüzlüklere ilişkin olarak da geniş çaplı yaptırımlar söz konusu olmamaktadır.

6.1.3. Belediyeler, İl Özel İdareleri ve İç İşleri Bakanlığı

İçişleri Bakanlığı tarafından teftiş takvimine göre mutad olarak her üç yılda bir valilik, kaymakamlık ve belediye genel iş ve yürütümleri denetlenmektedir. Denetim birimlerine verilen görev emirlerinde 3621 sayılı Kıyı Kanununun yerel yönetimlere ve mülki idare amirlerine verdiği görevlerin yerine getirilip getirilmediği hususlarının yerinde denetimi ve herhangi bir ihlal durumuna rastlandığında yasal gereğinin yapılmasının önemi vurgulanmıştır. Öte yandan Komisyonumuz, İçişleri Bakanlığı tarafından yerel yönetimlere denetimlerin etkili ve caydırıcı bir şekilde yapılmasına ilişkin bir genelge yayınlanmasının da sorunun yerel yönetimlerce daha etkin bir şekilde ele alınmasını sağlayacağını değerlendirmiştir.

Kıyı sorunlarına ilişkin olarak uygulamada özellikle belediyelerin denetim yetkilerinin sınırları konusunda tereddütler yaşandığı açıktır. Bunun yanında yerel idarelerin teknik açıdan sorunları bulunmakta, kamu kurumları arasında koordinasyon ve yardımlaşma kurulamamaktadır. Bu bağlamda kıyı alanlarındaki uygulamaların denetimi konusunda uygulama birliği sağlanmalıdır.

3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6'ncı maddesinde kıyıların, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık alanlar olduğu, buralarda hiçbir yapı yapılamayacağı; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamayacağı belirtilmiştir. Yine aynı Kanun'un 15'inci maddesinde yukarıda anılan engelleyici fiillerin tespit edilmesi halinde hangi yaptırımların uygulanacağı öngörülmüştür. Ancak, uygulamada, kıyıların genel kullanıma açık olması ilkesini zedeleyen uygulamaların tespit edilmesi ve tespit edilen ihlallerin yaptırıma bağlanması konusunda yerel yönetimlerin gerekli etkinliği gösteremediği anlaşılmaktadır. Kanun'un verdiği açık yetkilerin kullanılmamasının ihlalleri cesaretlendirdiği ve arttırdığı açıktır. Başka bir deyişle, mülkî amirlerin

gerekli denetim ve yaptırım inisiyatifinden imtina etmesi, vatandaşların haklarını ihlal eden davranışların yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Söz konusu ihlallerin tavizsiz bir şekilde denetlenmesi ve yaptırımların uygulanması konusunda yerel yönetimlerin daha etkin kılınmasına yönelik gerekli düzenleyici işlemlerin İçişleri Bakanlığınca yapılması gerektiği değerlendirilmiştir.

6.2. Ecrimisil Sorunu

Komisyonumuz, sorunun temel unsurlarından birinin ecrimisil kavramının yaygın ve yanlış kullanımı olduğunu belirlemiştir. Uygulamada ecrimisilin, bazı özel işletmelerin vatandaşları kıyı kullanımından mahrum edecek şekilde davranmalarının haklı gerekçesi olarak algılanacak şekilde yerleştiği gözlenmiştir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesine istinaden çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesinin (ç) bendinde, "Ecrimisil: Hazine taşınmazının, idarenin izni dışında gerçek veya tüzel kişilerce işgal veya tasarruf edilmesi sebebiyle, idarenin bir zarara uğrayıp uğramadığına veya işgalcinin kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın, taşınmazın işgalden önceki haliyle elde edilebilecek muhtemel gelir esas alınarak idarece talep edilen tazminat" olarak tanımlanmıştır.

Bu tanım uyarınca ecrimisil; kamu malından haksız olarak yararlanan kişilerden geçmişe dönük olarak alınan bir bedel olup kamu mallarının hukuka aykırı olarak kullanılmasına yönelik bir meşruiyet kazandırma usulü değildir. Ecrimisili düzenleyen 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesine göre "Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır." denilmek suretiyle de ecrimisilin haksız kullanımın bir sonucu olduğu, bu yönüyle kira kurumundan ayırt edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkındaki Yönetmeliğin 88 ve 89'uncu maddeleri uyarınca, ecrimisilin tahsil edilmesi, fuzuli şağıle taşınmazdaki kullanımın devamı hakkını vermeyeceği gibi, taşınmazdan tahliyesinin herhangi bir nedenle sağlanamamış olması, aynı taşınmazdan ikinci ve müteakip defa ecrimisil istenmesine engel teşkil etmemektedir.

Ecrimisil bir yönetim usulü olarak belirlenmemiştir. 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı KHK ile düzenlenen 13'üncü maddesinin (b) bendinde; Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı ayni hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak görevi Milli Emlak Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Milli Emlak Genel Müdürlüğünün 20/07/2010 tarihli Antalya ili kıyı bölgelerinin işgalini ve ecrimisil uygulamasını gösterir raporun işlediği veriler üzerinden de vardığımız sonuç, dilekçe konusu şikâyetleri teyit eder nitelikteki kıyı işgallerdir. Nitekim Antalya ili üzerinden yapılan incelemede sadece 2009 yılında toplam yüzölçümü 2.464.125,74 (m²)'lik alanın 103.704,75 (m²)'lik kısmı Milli Emlak Genel Müdürlüğünün tuttuğu resmi verilere göre işgal edilmiş ve 1.079.682,23 TL ecrimisil bedeli takdir edilmiştir.

3621 sayılı Kıyı Kanununun 13'üncü maddesinde; "Bu Kanun kapsamında kalan alanlardaki uygulamaların kontrolünün belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında ise valilikçe yürütüleceği, ilgili bakanlıkların teftiş ve kontrol yetkilerinin saklı olduğu" hükmü yer almaktadır. Bunun yanında Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 19'uncü maddesinde ise, yukarıda belirtilen hükme ek olarak "Kıyı Kanunu kapsamında kalan alanların, belediye veya valiliklerce imar mevzuatına aykırı yapılanmaların önlenmesi amacıyla sürekli denetim altında tutulacağı, bu amaçla gerekli tüm önlemlerin valilik ve belediyelerce alınacağı" hükme bağlanmıştır.

Kıyılardaki işgaller hakkında öncelikle bu konuda özel düzenlemeler içeren 3621 sayılı Kanun ile bu Kanunun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin hükümlerinin uygulanarak işgalin ya da Kanuna veya Yönetmeliğe aykırı haksız kullanımların öncelikle, belediye ve mücavir alan sınırları içerisindeki işgal ve kullanımlar hakkında mülki amirlerin, anılan Kanun ve Yönetmeliğe aykırı nitelikteki işgal ve kullanımların giderilmesini ilgili belediyeden talep etmeleri gerekmektedir.

Komisyonumuzun Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile yaptığı görüşmelerden de anlaşılacağı üzere çeşitli sorunlar ve çözümleri üzerinde durulmuştur. Buna göre,

a) Kıyıların farklı yasal düzenlemelerle dağınık bir şekilde düzenlenmiş olması, yine bu yasal düzenlemelerle kıyıların, sahil şeridinin ve dolgu alanlarına yapılan müdahalelerin ve haksız kullanımların önlenmesinde görev ve yetkinin bir çok kurum veya makama verilmiş olması temel sorunların başında gelmektedir.

Bu tespit doğrultusunda yasal düzenlemelerle; kurum veya makamların gerek denetime gerekse işgallerin giderilmesine ilişkin görev ve yetkilerin daha açık ve net bir şekilde düzenlenmesinde yarar bulunduğu sonucuna varılmıştır.

b) Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ve Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında kalan alanlardaki uygulamaları kontrol etmekle görevli belediyelerin teknik imkânsızlıklar ve kamu kurumları arasındaki koordinasyonsuzluklar sebebiyle işgalleri önlemek ve gidermek konusunda sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir.

Bu tespit doğrultusunda kıyılara yönelik işgallerin ve Kıyı Kanununa ve Uygulama Yönetmeliğine aykırı uygulamaların düzenli bir şekilde takip edilerek tespit edilen ihlallerin giderilmesi amacıyla valilikler bünyesinde icrai kararlar almaya da yetkili özel birimler oluşturulabileceği, işgalleri gidermek için gerekli araç, gereç ve ekipmanların kamu kurum ve kuruluşlarından bu birimler aracılığıyla temininin sağlanabileceği sonucuna varılmıştır.

Özel işletmelerin hukuka aykırı işgallerinin geçmişe dönük tazmini olarak ödedikleri ecrimisili, kıyılar üzerinde kendilerine hüküm ve tasarruf sağlayan bir bedel olarak algılamaları ve bu doğrultuda halkın kullanımını kısıtlamanın kendi hakları olduğunu düşünmeleri sorunun odağını oluşturmaktadır. Ödenen ecrimisilin, halkın kıyılardan yararlanmasının engellenmesine yönelik uygulamaları meşrulaştırdığına ilişkin anlayışın, ilgili idarelerce ortadan kaldırılması gerekmektedir. Kıyılara ilişkin tüm sorunların kapsamlı bir çözümünün ancak uzun vadeli bir proje olarak tasarlanabilecek ve Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının işbirliğinde yapılabilecek bir mevzuat çalışmasıyla giderilebileceği açıktır. Ancak, Komisyonumuz, gündeme alınan dilekçelerin odağını oluşturan halkın kıyılardan serbestçe yararlanmasını engelleyici uygulamalara son verilmesi talebinin yerine getirilebilmesi bakımından birtakım ihtiyatî tedbirlerin de kısa vadede yeterli olabileceğini değerlendirmiştir. Bu çerçevede, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, görev ve yetki alanlarıyla ilgili olacak şekilde, turizm işletmelerinin halkın kıyılardan yararlanmasını kısıtlayıcı uygulamalarına son vermeleri yönünde idari bir tasarrufta bulunmalarının pratik birtakım çözümler üretebileceği kanaatine varmıştır. Söz gelimi, turizm işletmelerinin, halkın kıyılardan yararlanmasını engellemek üzere yaptıkları birtakım somut engellerin (kıyıya girişi engelleyici duvar ya da çitlerin, özel güvenlik personelinin, engellemeyi işaret eden levhaların) ortadan kaldırılması, halkın kıyılardan serbestçe yararlanabileceğine ilişkin işaret ve levhaların kıyı şeritlerine yerleştirilmesi vb. birtakım tedbirlerin alınması yönünde yerel yönetimlere talimat verilmesi sorunun çözümüne ilişkin olumlu bir adım olabilecektir.

Kıyıların serbest kullanımı mevzuatın temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla buna ilişkin yasalarda özel bir hükmün yer alması gerekmektedir. Ancak uygulamadan kaynaklanan yaygın sorunlara, kıyıların serbest kullanımı ve plaj malzemelerinin (şezlong, gölgelik vs.) belirli kurallara göre yerleştirilmesine ilişkin bazı tanımlamalar, ölçüler ve sınırlamalar gibi hususların yer aldığı bir genelgenin hazırlanması kıyıların işgalinin önlenmesi bakımından etkili bir çözüm yolu olacaktır.

Komisyonumuz, özel turizm işletmelerinin ecrimisil ödemek suretiyle kıyılar üzerinde tasarruf hakkına sahip olduğu düşüncesiyle halkın kullanımını kısıtlamasının önüne geçilebilmesi bakımından ecrimisil tahsil eden Maliye Bakanlığının ilgili işletmelere ecrimisil ödenmesinin kıyılar üzerinde bir tasarruf hakkı tanımadığına ilişkin bilgilendirici ve uyarıcı işlemler tesis etmesi gerektiği kanaatine varmıştır. Bu çerçevede, diğer bakanlıkların yanı sıra Maliye Bakanlığının da görev ve yetki alanı içerisinde ecrimisil ödemesinin bir kira sözleşmesi gibi anlaşılmaması ve bu yönde uygulamalara dayanak oluşturulmaması konusunda gerekli uyarıları yapmasının faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

6.3. Mülkiyet

Kıyı alanlarında gerçek ve tüzel kişiler adına oluşturulmuş tapulara dayanılarak yapılaşmaya gidildiği görülmüştür. Bu işgallerin kaldırılabilmesi için ilgililerin tapularının kıyıda kalan kısımlarının iptali gerekmektedir. Hazinece iptale yönelik açılan davalardan alınan sonuçlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine götürülmüş ve mülkiyet hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle tazminata hükmedilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine göre devlet tarafından verilen tapuların, daha sonradan yine devlet tarafından geçersizliği ileri sürülerek iptalinin istenmesi mülkiyet hakkına aykırılık teşkil eder.

Her ne kadar kurum temsilcileri tarafından “devletin sorumluluğu ve güvencesi altında şahıslara tapusu verilen bu taşınmazların kamulaştırılması ya da ilgililerine tazminat ödenmesi konusunda mevzuatta hüküm bulunmadığı, kıyıda kalmakla birlikte özel mülkiyete konu olan taşınmazlara ilişkin herhangi bir işlem yapılamadığı” ifade edilmiş ise de kıyıların kamulaştırılmamasının mevzuat eksikliğinden değil, uygulama eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Zira Anayasa’nın 46’ncı maddesi kıyıların kamulaştırılmasına izin vermekte, hatta kıyıların korunması amacıyla yapılacak kamulaştırmalarda bedelin taksitle ödenebilmesine imkân tanımaktadır. Dolayısıyla kıyıların kamulaştırılmaması mevzuat eksikliğinden değil, uygulama eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Kıyıların Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlar olduğu dikkate alındığında, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazları yönetmekle görevli Maliye Bakanlığının kıyıların herkesin serbest ve eşit kullanımına alınması için kamulaştırma yapabileceği sonucuna varılır.

6.4. Kıyıların Planlanması

Kıyı alanlarının planlanması hayati önemi haiz bir konudur. Planlamada koruma-kullanma dengesinin sağlanması gereklilik arz etmekte iken dengenin kullanma yönünde ihlal edildiği açıktır. Haziran 2006 tarihli “Kıyılarının Kullanımının Planlanması ve Denetimi” konulu Sayıştay Performans Denetimi Rapor Özeti’nde vurgulandığı üzere planlama ilkelerinin her kıyı bölgesinde aynı oluşu, esnekliğin bulunmayışı ve planların güncellenmemesi uygulamada sorunlar yaratmaktadır.

Kıyı alanlarında planlama ve uygulama yapılabilmesi için kıyı kenar çizgilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Kıyı kenar çizgisi tespit komisyonlarının çalışmalarında esas alacakları bilimsel kriterlerin bulunmayışı kıyılarının ve özel mülkün ihlaline yönelik

uyuşmazlıklara yol açmaktadır. Bu bağlamda kıyı kenar çizgisi tespitleri tamamlanmalı, kıyılarla ilgili çalışma ve araştırma yapan bilim adamlarının ve konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının da görüşü alınarak bilimsel kriterler tespit edilmeli, tespit komisyonlarının hangi verileri araştıracağı, nasıl bir ölçüm ve analiz yapacağı belirlenmeli, tespit tutanaklarının yeterli ayrıntı ve kapsamda olması sağlanmalıdır. Kıyı kenar çizgisi tespitlerinde görülen hataların nedenleri araştırılmalı, hataların hangi özellikteki kıyılarda yoğunlaştığı gibi konularda istatistiki çalışma yapılmalı ve elde edilecek sonuçlara göre komisyon üyelerine eğitim verilmelidir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile yapılan yazışmalardan, Bakanlığın kıyıların planlanmasına ilişkin kapsamlı bir mevzuat çalışması yapmakta olduğu anlaşılmaktadır. Kıyıların kullanımı ve tasarrufuna ilişkin gerek mevzuatın gerekse yetki mercilerinin son derece farklılık arz etmesinin, yetkilerin kullanılması ve denetim noktalarında bir zaaf oluşturduğu gözlenmiştir. Bu bağlamda, konu ile ilgili hükümlerin ve yetkilerin dağınıklığından kurtarılmasının sorunun çözümü bakımından hayati önemi haiz olduğu, kıyı mevzuatı çalışmalarının hızlandırılmasının mevcut karışıklığın giderilerek yetkilerin kullanımı ve denetimlerin etkinleştirilmesi bakımından gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

6.5. Kıyıların Kiraya Verilmesi

Maliye Bakanlığı tarafından yapılan uygulamada kıyıları Maliye Bakanlığı ile belediyeler arasında düzenlenen protokollerle belediyelere kiraya verilmektedir. Ancak bu protokollerin işgalleri azalmak yerine bunlara hukuki zemin kazandırdığı görülmektedir. Zira kıyıyı kiralayan belediyeler, burada Kıyı Kanunu'na aykırı yapıları kaldırmak yerine, bunlara kiraya vermektedirler. Üstelik Maliye Bakanlığınca yapılan bazı protokollerde kiralama öncesinde kıyıda mevcut olan yapının muhafaza edileceğine dair hükümler yer aldığı bilinmektedir. Bu da işgallere hukuki zemin kazandırmaktadır.

Netice itibarıyla kıyıları konusunda yapılacak protokollerin, işgallere hukuki zemin hazırlamasının önüne geçilmesi gerekir.

Sonuç olarak;

- Ecrimisil ödeyen özel işletmelerin kıyıların tasarrufuyla ilgili olarak kendilerini hak sahibi gördükleri ve halkın kıyıları kullanım hakkını engelledikleri,

- Ecrimisilin uygulanması ve halkın kıyılardan yararlandırılmasının önündeki engellerin kaldırılmasına ilişkin denetimlerin yürütülmesi konusunda yerel idari birimlerin yetersiz kaldığı,

- Kıyıların farklı düzenlemeler içeren dağınık bir mevzuatla düzenlenmiş olması sebebiyle haksız kullanımların önlenmesinde görev ve yetkinin birçok kurum veya makama verilmesi gerektiği ve bu durumun denetimin etkinliğini ortadan kaldırdığı,

- Kurum ve makamların gerek denetime gerekse işgallerin giderilmesine ilişkin görev ve yetkilerinin açık ve net bir şekilde düzenlenmediği,
- İlgili Belediyelerin, işgallerin önlenmesi ve kaldırılması yönünde idarî ve teknik olarak yetersiz kaldıkları,
- Denetim yetkilerinin sınırları konusunda tereddütler yaşandığı, kıyı alanlarındaki uygulamaların denetimi konusunda bir uygulama birliğinin olmadığı,

Komisyonumuzca tespit edilmiş olup;

- İlgili bakanlıkların, özellikle özel işletmelerin, kıyıların halk tarafından serbestçe kullanılmasını engellemeye yönelik uygulamalarının sona erdirilmesi için gerekli idarî işlemler tesis etmelerinin,
- İlgili tüm bakanlıkların gerek merkezî teftiş birimlerinin gerekse yerel yönetimlerin denetim faaliyetlerinde daha hassas ve etkin olmalarının,
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının işbirliği ile hukuka aykırı bir şekilde kıyıları halkın kullanımına kapatan işletmelere caydırıcı yaptırımların uygulanmasına ilişkin idarî işlem tesis edilmesinin,

Sorunun çözümüne yönelik etkili tedbirler olacağı değerlendirilmiştir.

Gereği Düşünüldü: “Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kıyılardan halkın kullanımının mevzuata aykırı olarak sınırlandığı, bu sınırlamaların kaldırılması ve gerekli önlemlerin alınması” talebini içeren dilekçeler hakkında yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında;

Kıyılarının serbest kullanımına ilişkin engelleyici uygulamaların tespit edilerek gerekli yaptırımları uygulayacak yerel yönetimlere bildirilmek üzere denetim faaliyetlerinin sıklaştırılması ve etkinleştirilmesinin istenmesine,

İçişleri Bakanlığında;

2012 yılı turizm sezonunda örneklem yoluyla; Aydın, Antalya, İzmir ve Muğla İllerinde kapsamlı bir denetim yapılarak denetim sonuçlarının ve denetim sonuçları hakkında uygulanan yaptırımların Komisyonumuza raporlanmasının istenmesine,

Kamu kurum ve kuruluşları ile her türlü gerçek ve tüzel kişilerin haksız işgallerinin ve halkın kıyıları kullanımını sınırlayıcı uygulamalarının yerinden yönetim birimlerince daha etkin ve caydırıcı denetimlerle sona erdirilmesine ilişkin olarak ilgili idarelerin uyarılmasına yönelik bir düzenleyici idarî işlemin tesis edilmesinin istenmesine,

Yapılan teftişler sırasında denetim görevlerini yerine getirmeyen belediye başkanları ile mülkî idari amirleri hakkında ilgili mevzuatın gerektirdiği yaptırımların uygulanmasının istenmesine,

Kültür ve Turizm Bakanlığında;

Bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren veya Bakanlığın denetimi kapsamındaki tüm turizm işletmelerinin halkın kıyılardan yararlanmasını engelleyici nitelikteki tüm işaret levhaları, özel güvenlik personeli, çit ya da duvar örme, şezlong vb. geçiş hakkını ve kıyılardan yararlanmayı engelleyici nitelikteki tedbirleri yürürlükteki mevzuata aykırıdır. Bu bahisle söz konusu işletmelerden belirli bir bedel ödeyerek hizmet satın alan müşteriler mağdur edilmeden, Turizm işletmelerinin, mülkiyet, sınırlı aynı hak veya kiralama haklarından doğabilecek zararlar ve ticari gereklilikler de göz önüne alınarak iyi örnekler yaygınlaştırılarak teşvik edilmesine, hukuka aykırı engellemelerin kaldırılmasına ve halkın mevzuat çerçevesinde kıyılardan serbestçe yararlanabileceğine ilişkin bilgilendirici işaret ve levhaların gereken yerlere yerleştirilmesine ilişkin bir genelge ile uyarılmasının istenmesine,

Maliye Bakanlığında;

Halkın kıyıları kullanımını sınırlayıcı her türlü haksız işgal ve eylemlerin önlenmesine ilişkin ecrimisil müessesesinin bir kiralama yöntemi şeklinde uygulanan ve haksız işgalleri meşrulaştırıcı bir yöntem olmaktan çıkarılıp caydırıcı bir cezai tedbir olarak uygulanmasının istenmesine, kıyılarda oluşan mülkiyetin kamulaştırma yoluyla çözümlenmesinin ve kıyılarda belediyelerle yapılan protokollerin işgallere hukukilik kazandırmamasına yönelik önlemlerin alınmasının istenmesine,

3071 sayılı Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün ilgili maddeleri gereğince, itiraz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

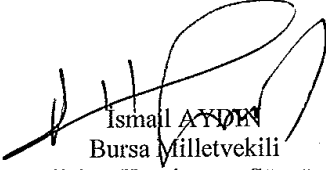
Karar No.12

Konu: Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kıyılardan halkın kullanımının mevzuata aykırı olarak sınırlandığı, bu sınırlamaların kaldırılması ve gerekli önlemlerin alınması taleplerine ait karar.

Mehmet DANIŞ
Çanakkale Milletvekili
Dilekçe Komisyon Başkanı

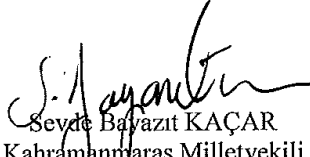

Halil ÜRÜN
Afyonkarahisar Milletvekili
Dilekçe Komisyonu
Başkanvekili

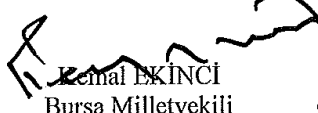
Ali AYDINOĞLU
Balıkesir Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Katip
Üyesi
(Katılmadı)

İsmail AYDIN
Bursa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Sözcüsü

Gürsoy EROL
İstanbul Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Enver YILMAZ
İstanbul Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi
(Katılmadı)

Sevil Bayazıt KAÇAR
Kahramanmaraş Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Kemal İKİNCİ
Bursa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Hasan AKGÖL
Hatay Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Erdal AKSÜNGER
İzmir Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi
(Katılmadı)

Muharrem VARLI
Adana Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi
(Katılmadı)

Emine AYNA
Diyarbakır Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi
(Katılmadı)

